

Årsmelding
og
regnskap

2016

Innhold

Tillitsvalgte	2
Representasjon/møter.....	3
LNTs organisasjon	6
Landsstyret 2016	6
Sekretariatet	6
Fylkeslag, lokallag og kontaktpersoner	6
Medlemsutvikling	6
LNTs likepersonsarbeid	7
Besøktjenesten	7
Familiekontakter	7
Leverkontakter	7
Likepersoner med PD-kompetanse	7
Pancreaskontakter	7
LNTs fagråd	7
Redaksjonskomité LNT-nytt.....	7
LNTBU.....	8
Samarbeidspartnere.....	9
Stiftelsen Organdonasjon.....	9
FFO – Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon.....	9
Studieforbundet FUNKIS	9
Frivillighet Norge.....	10
Norsk nyremedisinsk forening.....	10
NSFs faggruppe for nyresykepleiere.....	10
ExtraStiftelsen	10
NNS – Nyresykes Nordiske Samarbeidsorgan	11
European Kidney Patients' Federation (EKPF) (tidligere CEAPIR).....	11
Legemiddelfirmaer	11
Private sykehus utenfor Norge, med dialyseavdelinger	11
Helsepolitisk arbeid	12
Pressemeldinger.....	12
Informasjonsbilag til Dagbladet.....	13
Høringsuttalelser.....	13
Høring Stortinget, Helse- og omsorgskomiteen	13
FFO.....	13
Møter og representasjon.....	13
LNTs Handlingsplan 2015-2017	14
Informasjonsarbeid.....	16
LNT-nytt.....	16
LNT.no.....	16
Sosiale medier.....	16
Brosjyrer	16
Egne arrangement	17
Ledermøte	17
Besøktjeneste-/likepersonskurs	17
Motivasjons- og lederkurs, Besøktjenesten.....	17
Barne- og familieleir.....	17
Økonomi.....	18
Styrets årsberetning	19
Regnskap 2016	20
VEDLEGG.....	25
Fondet for forskning om nyresykdommer og organtransplantasjon	25
Medlemstall pr. 31.12. 2016	31
LNTs Helsepolitiske program 2015-2017	32
Årsrapporter fylkeslag og lokallag.....	34

Tillitsvalgte

Landsstyret:

Leder:	Ragnar Skjöld	Oslo og Akershus	2015-2017
Nestleder:	Lars Skar	Hedmark	2015-2017
Økonomiansvarlig:	Olav Fikse	Nord-Trøndelag	2015-2017
Studieleder:	Arve Nordlie	Hedmark	2015-2017
Styremedlem:	Hildegunn Stenvik	Oslo og Akershus	2015-2017
Styremedlem LNTBU:	Cicilie Camilla Grav	Nordland	2015-2017
1. varamedlem:	Ove Stanley Liland	Aust- og Vest-Agder	2015-2017
2. varamedlem:	Bjørn Stian Hojem	Nord-Trøndelag	2015-2017
Varamedlem LNTBU:	Linda Saksvik	Sør-Trøndelag	2015-2017

Kontrollkomité:

Leder:	Bjørn Jangaard Pedersen	Møre og Romsdal	2015-2017
Medlem:	Leif Tore Lorentzen	Nordland	2015-2017
Vara:	Per Børø	Sør-Trøndelag	2015-2017

Valgkomité:

Leder:	Erik Momrak	Oslo og Akershus	2015-2017
Medlem:	Karin Søraunet	Nord-Trøndelag	2015-2017
Medlem LNTBU:	Victoria Ida Starbo	Nordland	2015-2017
Vara:	Elena Wisth	Møre og Romsdal	2015-2017

LNTBU

Leder:	Cicilie Camilla Grav	Nordland	2015-2017
Nestleder:	Linda Saksvik	Sør-Trøndelag	2015-2017
Familiekontakt:	Silja Valand	Vestfold	2015-2017
Styremedlem:	Christina Eliassen	Rogaland	2015-2017
Varamedlem styret:	Siri Horsrud	Rogaland	2015-2017
Varamedlem styret:	Angelica Bråten (Bjørnstad)	Buskerud	2015-2017
Varamedlem for fam.kontakt:	Asta Ellingvåg	Oslo og Akershus	2015-2017

Forskningsfondet:

Leder:	Lars Skar	Hedmark	2015-2017
--------	-----------	---------	-----------

Representasjon/møter

Helsedirektoratet

- **Nasjonalt faglig nettverk for organdonasjon til transplantasjon (NFNOT)**
Ragnar Skjöld er oppnevnt som FFOs representant. Det har vært avholdt to møter i 2016, 28. april og 6. desember.
- **Kapasitetsbehovet for transplantasjoner i Norge**
Møte 22. august med Helsedirektoratet, hvor styreleder Ragnar Skjöld, nestleder Lars Skar og daglig leder Marit Gonsholt deltok.
- **Pasientsikkerhetsprogrammet**
Nestleder Lars Skar deltok 13. desember i ekspertgruppemøte om tidlig oppdagelse og behandling av sepsis.
- **Nasjonalt råd for prioritering i helse- og omsorgstjenesten**
Hjemmedialyse ble tatt opp i rådet 17. mars. Styreleder Ragnar Skjöld holdt innlegg og deltok i påfølgende debatt.

Helsetilsynet

Brukermedvirkning i Helsetilsynet 18. februar. Fylkesleder (LNT Østfold) Rita Molvik deltok på vegne av LNT.

Direktoratet for e-helse

Informasjonsmøte om Direktoratet for e-helse og nasjonale e-helseløsninger 7. mars. Daglig leder Marit Gonsholt deltok.

Samarbeidsmøte om kjernejournal 20. september. Ungdomssekretær Ingvild Østli deltok.

Nasjonalt servicemiljø for medisinske kvalitetsregistre

Seminar om pasient- og brukermedvirkning i medisinske kvalitetsregistre ble avholdt 18. februar. Styreleder Ragnar Skjöld deltok.

Helse- og kvalitetsregisterkonferanse 10. og 11. mars. Styreleder Ragnar Skjöld deltok.

Helse Sør-Øst RHF

Ressurssituasjonen ved Nasjonal behandlingstjeneste for organtransplantasjon

Møte med Helse Sør-Øst RHF 5. februar. Styreleder Ragnar Skjöld, nestleder Lars Skar og daglig leder Marit Gonsholt deltok.

Oslo universitetssykehus, Rikshospitalet

- **Lærings- og mestringssenteret**
Kari Fosser og Marit Gonsholt har orientert om LNT på alle senterets temarekker for nyre-/pancreastransplanterte, i alt seks ganger. Alf Zetterstrøm har deltatt som likeperson på begge kursene for levertransplanterte, og Marit Gonsholt har vært til stede og orientert om LNT.
- **Referansegruppe for Nasjonal behandlingstjeneste for organtransplantasjon**
PD-likeperson June-Cathrine Berge er oppnevnt som LNTs representant i utvalget. Det er ikke avholdt møter i 2016.
- **Samarbeidsmøte pancreas- og øycelletransplantasjon 20. januar**
Daglig leder Marit Gonsholt og Kari Fosser fra sekretariatet deltok.
- **Samarbeidsmøte nefrologi 25. november**
Styreleder Ragnar Skjöld og daglig leder Marit Gonsholt deltok.

NSFs faggruppe for nyresykepleiere

Vårkurs 21. og 22. april, Oslo. LNTv/daglig leder Marit Gonsholt hadde stand med brosjyrer begge dager, og styreleder Ragnar Skjöld holdt inlegg dag to.

FFO – Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon

Ledermøte 14. april. Daglig leder Marit Gonsholt deltok.

Legemiddelpolitisk konferanse 29. november. Tema: «Hvordan gi pasienter bedre legemiddelinformasjon?» Nestleder Lars Skar deltok.

Unge funksjonshemmede

Generalforsamling 22.–23. oktober. Angelica Bråten fra LNTBU-styret deltok.

Studieforbundet FUNKIS

Studieledersamling i Trondheim 15.-17. juni med tema «Likepersonsarbeid». Daglig leder Marit Gonsholt og Kari Fosser fra sekretariatet deltok.

Årsmøte 21. april. Studieleder Arve Nordlie deltok.

Studieforum 31. oktober. Studieleder Arve Nordlie deltok.

Stiftelsen Organdonasjon

LNT har vært representert på alle styremøter og representantskapsmøter i 2016.

Frivillighet Norge

Styredag/medlemsmøte 10. mars. Daglig leder Marit Gonsholt deltok.

Årsmøte 23. november. Daglig leder Marit Gonsholt deltok.

NNS – Nyresykes Nordiske Samarbeidsorgan

Sverige var vertskap for årets NNS-møte i Göteborg 7.- 9. oktober 2016. Studieleder Arve Nordlie og daglig leder Marit Gonsholt deltok.

EKPF – European Kidney Patients' Federation (tidligere CEAPIR)

Nestleder Lars Skar har deltatt på følgende arrangement:

München 25. januar i regi av Diaverum: Utdeling av støtte til ungdomsprosjekt. Polen ble vinner.

Forsøk også på å bedre samarbeidet innen EKPF.

Brussel 22.-23. mars: General Assembly European Patients' Forum (EPF), representant for EKPF.

Athen 13.-15. mai: General Assembly.

ExtraStiftelsen

Daglig leder Marit Gonsholt har deltatt på følgende møter:

Informasjonsmøte – nye retningslinjer for forskningssøknader 1. mars. Kari Fosser fra sekretariatet deltok i tillegg til daglig leder.

Prosjektkoordinatormøte 8. mars.

Årsmøte 27. april.

Informasjonsmøte om søknader helseprosjekter 30. mai.

Prosjektkoordinatormøte 6. september.

LNT samarbeider med flere **legemiddelfirmaer** og **private sykehus med dialyseavdelinger utenfor Norge**, og det har vært flere møter med disse, se avsnittet Samarbeidspartnere.

Brukerutvalsrepresentasjon på regionalt og nasjonalt nivå

Helse Sør-Øst RHF:

Ragnar Skjöld er oppnevnt som brukerrepresentant for FFO/LNT i *Brukerutvalget i Helse Sør-Øst RHF* for perioden fra 1. oktober 2015 til 30. september 2017. Ragnar Skjöld er utvalgets kontaktperson for Oslo universitetssykehus HF og deltok på seks av ni møter i brukerutvalget i 2016. Nina Roland er også oppnevnt som brukerrepresentant for FFO/LNT i Brukerutvalget i Helse Sør-Øst RHF. Hun skal ha fokus spesielt på barn og unge og er brukerutvalgets kontaktperson for Sørlandet sykehus HF. N. Roland har deltatt på alle ni møter i 2016. På brukerutvalgsmøte 11. og 12. oktober ble følgende vedtatt:

- *Brukerutvalget i Helse Sør-Øst RHF er opptatt av at flere som trenger det skal få tilbud om organtransplantasjon.*
- *Det må gis økt fokus og økte ressurser til organdonasjon i helseforetakene i Helse Sør-Øst RHF gjennom oppdragsdokumentene til helseforetakene.*
- *Brukerutvalget ber om at Helse Sør-Øst RHF sikrer at § 4 i lov om donasjon og transplantasjon av organ, celler og vev kommuniseres ut til helseforetakene og implementeres.*
- *Brukerutvalget ber Helse Sør-Øst RHF se på finansieringssystemet for utredning av levende giver.*
- *Brukerutvalget ber om å bli informert om utviklingen.*

Styreleder har sendt vedtaket til alle fylkeslag utenom Helse Sør-Øst RHF og bedt om at fylkeslagene tar initiativ til at brukerutvalgene i hhv. Helse Vest RHF, Helse Midt-Norge RHF og Helse Nord RHF fatter samme vedtak.

Oslo universitetssykehus HF, Rikshospitalet:

Arve Nordlie sitter i *brukerrådet ved Klinikk for kirurgi, inflammasjonsmedisin og transplantasjon*. Han har deltatt på: Ledersamling 16. juni og budsjettseminar 12. september. Arve Nordlie er i tillegg med som *brukerrepresentant i prosjektet «Helseinformasjon hos nyretransplanterte»* som er et treårig forskningsprosjekt støttet av ExtraStiftelsen, oppstart våren 2016.

Bjørn Vidar Nilsen og Alf Zetterstrøm, LNT Oslo og Akershus, er *brukerrepresentanter og underviser* for henholdsvis nyre-/pancreas- og levertransplanterte ved *Lærings- og mestringssenteret på Rikshospitalet*.

Fagrådet Norsk nyreregister

Odd Bjørnstad, LNT Oslo og Akershus, er oppnevnt 18.11. som brukerrepresentant fra LNT.

Oslo universitetssykehus HF, Ullevål:

Bjørn Vidar Nilsen, LNT Oslo og Akershus, er leder for *Brukerrådet i Medisinsk klinikk*. I tillegg er han medlem av *Pasientsikkerhets- og kvalitetsutvalget (PKU)* og har deltatt i prosjektet «Kapasitetsutfordringer i Oslo og Akershus sykehusområder». Det foreslår å etablere dialyse ved Lovisenberg sykehus og en framtidig satellitt ved Aker sykehus.

Sørlandet sykehus HF:

Hanne Christoffersen er oppnevnt på vegne av FFO som styremedlem i *Overordnet strategisk samarbeidsutvalg – OSS, Sørlandet sykehus HF*. Monica Homme Nilsen er på vegne av FFO medlem i *Brukerutvalget* for Sørlandet sykehus HF.

Pasientreiser ANS:

Else Lux, FFOs representant, med Jan Amund Lanner som vararepresentant.

LNTs organisasjon

Landsstyret 2016

Landsstyret har avholdt fem styremøter, hvorav fire møter er avholdt over to dager. Arbeidsutvalget, som består av styreleder Ragnar Skjøld, nestleder Lars Skar, økonomiansvarlig Olav Fikse og daglig leder Marit Gonsholt, avgjør saker mellom styremøtene. Det er behandlet 89 saker.

Sekretariatet

Sekretariatet har i 2016 vært bemannet av daglig leder Marit Gonsholt, full stilling; førstekonsulent Kari Fosser, 80 % stilling; ungdomssekretær Ingvild Østli, 50 % stilling. Fra 1.6 har Ingvild Østli i tillegg hatt engasjement i 50 % stilling som ansvarlig for digitale medier. Sekretariatet har kontor i Grenseveien 99 på Helsfyr i Oslo og hadde i 2016 kontorfellesskap med følgende organisasjoner: Oslo MS-forening, Autismeforeningen i Norge, Norsk Lymfødemforening, Psoriasis- og eksemforbundet og FFO Oslo. Organisasjonsfellesskapet er positivt ift. dialog om felles problemstillinger, fordeling av felleskostnader og sosialt fellesskap.

Fylkeslag, lokallag og kontaktpersoner

LNT har 16 fylkeslag, som representerer 18 fylker, og ett lokallag (i Harstad). Sogn og Fjordane har ikke fylkeslag, men er representert med kontaktperson. Troms har etter sitt årsmøte i 2016 vært representert med kontaktperson.

Medlemsutvikling

Pr. 31.12.	2016	2015	2014
Hovedmedlemmer nyre	1812	1851	1832
Støttemedlemmer nyre	1119	1013	1015
Hovedmedlemmer lever	87	78	70
Støttemedlemmer lever	33	28	28
Hovedmedlemmer pancreas	13	7	
Støttemedlemmer pancreas	4	1	
Betalende, personlige medlemmer i alt	3090 ¹	2978 ²	2 963 ³

I løpet av 2016 har vi nådd en milepæl i LNTs medlemshistorie – vi har rundet det magiske 3000-tallet og har nå 3090 medlemmer (pr. 31. desember 2016). I tillegg til personlige medlemmer har LNT 15 bedriftsmedlemmer (20 i 2015).

LNT har fått 404 nye medlemmer (mot 254 nye i 2015). Men vi har også mistet noen (dødsfall, utmeldinger, ikke betalt kontingenten), slik at netto økning i medlemstallet siden 2015 er 112 medlemmer. Myndighetenes regler for telling av medlemmer ble imidlertid endret i 2016: De som har meldt seg ut i løpet av året, kan ikke lenger telles som medlemmer pr. 31.12. selv om kontingenten er betalt. Dette gjelder for 62 medlemmer i 2016, dvs. at hvis de hadde kunne telle med, som i 2015, hadde LNT hatt 3152 medlemmer pr. 31.12.2016 og en netto medlemsøkning på 174.

I forbindelse med årets vervekampanje ble det sendt ut 1 776 brev til LNTs hovedmedlemmer med oppfordring om å verve medlemmer.

---

¹ Tallet viser antall personlige medlemmer som har betalt kontingent i løpet av året, fratrasket de av disse som var utmeldt (egenutmelding eller dødsfall) pr. 31.12.

² Tallet viser antall personlige medlemmer som har betalt kontingent i løpet av året, inklusive de av disse som var utmeldt (egenutmelding eller dødsfall) pr. 31.12.

³ Tallet viser antall personlige medlemmer som har betalt kontingent i løpet av året, fratrasket de av disse som var utmeldt (egenutmelding eller dødsfall) pr. 31.12.

LNTs likepersonsarbeid

Besøkstjenesten

utgjør hovedtyngden av LNTs likepersonsarbeid. LNT har besøkstjeneste i 15 fylkeslag, som dekker 17 fylker. Besøkerne er pasienter, donorer og pårørende som jevnlig besøker dialyseavdelinger / nyreposten på medisinske avdelinger. Lederne for besøkstjenesten i de ulike fylkeslagene er også oppført med kontaktinfo (navn, telefonnummer og ev. e-postadresse) i LNT-nytt og på LNTs nettsider.

Familiekontakter

LNT har familiekontakter i elleve fylkeslag, som dekker tretten fylker. Dette er foreldre til nyresyke/transplanterte barn fra 0 til 15 år, som stiller seg til disposisjon, primært på telefon, for andre foreldre med nyresyke/transplanterte barn. Navn, telefonnummer og ev. e-postadresser til familiekontaktene finnes i LNT-nytt og på LNTs nettsider.

Leverkontakter

LNT har leverkontakter i ti fylkeslag, som dekker tolv fylker, i alt 11 levertransplanterte, som kan kontaktes av de som har behov for å snakke med noen i forbindelse med levertransplantasjon. Navn, telefonnummer og ev. e-postadresser til leverkontaktene finnes i LNT-nytt og på LNTs nettsider. Noen av leverkontaktene er tilknyttet LNTs besøkstjeneste.

Likepersoner med PD-kompetanse

LNT har PD-kontakter i ni fylkeslag, som dekker elleve fylker, i alt 15 personer. PD-likepersonene har vært eller er i peritonealdialyse (PD) og stiller seg til rådighet for både personer, og eventuelt sykehus/dialyseavdelinger, som ønsker informasjon om PD. Navn, telefonnummer og ev. e-postadresser til PD-likepersonene finnes i LNT-nytt og på LNTs nettsider.

Pancreaskontakter

LNT har én pancreaskontakt, som er oppført med kontaktinformasjon i LNT-nytt og på LNTs hjemmeside og kan kontaktes av de som har behov for noen å snakke med i forbindelse med transplantasjon av pancreas (bukspyttkjertel).

LNTs fagråd

LNTs fagråd har følgende sammensetning:

Anders Hartmann, overlege Medisin Nefro, OUS Rikshospitalet; Cato Mørk, hudlege; Anna Bjerre, seksjonsoverlege Barnekliviken, OUS Rikshospitalet; Kai-Gunnar Lillefosse, sykepleier Sykehuset i Vestfold, Tønsberg og leder NSF's faggruppe for nyresykepleiere.

All kommunikasjon med fagrådet har foregått på e-post. Fagrådets hovedoppgave er å vurdere forskningssøknader til ExtraStiftelsen. I tillegg er fagrådet forespurt i enkeltsaker.

Redaksjonskomité LNT-nytt

Redaksjonskomiteen har følgende sammensetning:

Ansvarlig redaktør: daglig leder Marit Gonsholt. Medlemmer: Arve Nordlie, Odd Bjørnstad, Alf Zetterstrøm og Kari Fosser. Redaksjonskomiteen hadde fire møter i 2016.

LNTBU

LNT mottok i 2016 driftstilskudd til barne- og ungdomsarbeid fra Fordelingsutvalget, Barne- og likestillingsdepartementet, på kr 207 146,- mot kr 230 162,- i 2015, dvs. en nedgang på kr 23 016,-. Tilskuddet er redusert med 10 % hvert år siden 2014. Det er gitt med dispensasjon fra kravet om minst 100 medlemmer under 26 år.

LNT fikk kr 130 000,- til «Sommerleir for barn med nedsatt funksjonsnivå med særskilt store hjelpebehov» fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet. Tilskuddet var opprinnelig på kr 90 000,-, men etter klage fikk vi ytterligere kr 40 000,-.

Aktiviteter:

LNTBU har hatt tre styremøter i 2016.

Barne- og familieleir: Heia Merket, Valdres, 22.–26. juni. 26 personer, fordelt på seks familier, deltok. Det lave antallet er delvis grunnet frafall de siste to ukene før leirstart.

Mestringskurs: «Ung Mestring» ble avholdt på Soria Moria Hotell, Holmenkollen, Oslo, 15.–17. april, med syv deltagere under 35 år. Kurset ble støttet av ExtraStiftelsen.

LNTBU har *familiekontakter* i elleve fylkeslag, som dekker tretten fylker: Østfold, Oslo og Akershus, Buskerud, Vestfold, Telemark, Aust- og Vest-Agder, Hordaland, Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag og Nordland.

LNTBU har egne sider i LNT-nytt og på LNTs nettside, åpen side og lukket gruppe på Facebook og en åpen Instagram-profil.

Samarbeidspartnere

Stiftelsen Organdonasjon

Stiftelsen Organdonasjon ble opprettet 6. mars 1997. Bak stiftelsen står: Landsforeningen for hjerte- og lungesyke (LHL) representert ved Foreningen for hjerte-lungetransplanterte (FHLT), Landsforeningen for Nyrepasienter og Transplanterte (LNT), Foreningen for hjertesyrke barn (FFHB), Norsk forening for cystisk fibrose (NFCF) og Voksne med medfødt hjertefeil (VMH).

Stiftelsens formål er å bidra til å øke tilgangen på organer for transplantasjoner ved å

- gjennomføre informasjonstiltak som vil øke allmennhetens kunnskap om organtransplantasjoner
- styrke befolkningens bevissthet om betydningen av at hver enkelt av oss tar stilling til om vi er villig til å gi bort våre organer hvis dette måtte bli aktuelt
- være pådrivere i forhold til helsevesen og politiske myndigheter

LNTs representant i styret: Lars Skar, med Nina Roland som vara fra 7. september.

LNTs representant i Representantskapet: Marit Gonsholt, med Hildegunn Stenvik som vararepresentant.

LNTs representant i valgkomiteen: Arve Nordlie.

Det er i 2016 undertegnet selvstendige samarbeidsavtaler mellom stiftelsen og de enkelte organisasjonene i stiftelsen, som beskriver det gjensidige samarbeidet.

LNTs landsstyre holdes løpende orientert på styremøtene om stiftelsens aktivitet og drift. For øvrig vises til Stiftelsen Organdonasjons egen årsmelding.

Informasjonsarbeid om organdonasjon utføres hovedsakelig av stiftelsen, men LNT informerer i LNT-nytt og på LNTs nettsider om viktige saker. Den store mobiliseringen fra LNTs side skjer i forbindelse med Donasjonsdagen, som i 2016 var lørdag 22. oktober, med stor aktivitet og stands i de fleste fylker. Stiftelsen Organdonasjon er ansvarlig for utsendelse av materiell.

FFO – Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon

FFO er Norges største paraplyorganisasjon for organisasjoner av funksjonshemmede og kronisk syke. LNT er én av de 80 medlemsorganisasjonene som til sammen representerer mer enn 335 000 medlemmer. FFO er viktig som helsepolitisk aktør og talerør i store saker av felles interesse for medlemsorganisasjonene.

LNT er en forholdsvis liten organisasjon, og vi har ikke de ressurser som trengs for å arbeide med større helsepolitiske saker alene. Vi ser det derfor som svært viktig å ha en paraplyorganisasjon som FFO i ryggen.

FFO tilrettelegger også for en rekke møteplasser og arenaer der medlemsorganisasjonene kan samtale og samarbeide om felles interesser.

LNTs fylkeslag er automatisk medlem av FFOs fylkeslag, som er viktige arenaer for samarbeid. LNT-medlemmer er valgt inn som representanter for FFO i ulike brukerutvalg, se side 5, og i Nasjonalt faglig nettverk for organdonasjon til transplantasjon (NFNOT), se side 3.

Studieforbundet FUNKIS

Studieforbundet Funkis er en paraplyorganisasjon for funksjonshemmede, mennesker med langvarige helseproblemer og deres pårørende.

Funkis har 80 medlemsorganisasjoner og er et av landets største studieforbund. LNT har vært medlem siden 1994. Funkis fordeler voksenopplæringsmidler til kurs arrangert av medlemsorganisasjonene og deres fylkesledd.

Det er opprettet verv for studieleder i de fleste av LNTs fylkeslag. Landsstyrets studieleder har vært Arve Nordlie, som har deltatt aktivt på ulike kurs og samlinger i FUNKIS-regi.

LNT fikk i 2016 kr 85 000,- til ekstra tilretteleggingstiltak (TRT). Både sentrale og lokale kurs fikk tilretteleggingstilskudd av disse midlene.

Frivillighet Norge

Frivillighet Norge ble stiftet i 2005 og er et samarbeidsforum for frivillige organisasjoner i Norge. Mer enn 300 organisasjoner, som representerer over 50 000 lag og foreninger over hele landet, er medlemmer.

Norsk nyremedisinsk forening

I forbindelse med Verdens nyredag 10. mars ble det sendt ut pressemelding i samarbeid med Norsk nyremedisinsk forening.

NSFs faggruppe for nyresykepleiere

Leder for NSFs faggruppe for nyresykepleiere er medlem av LNTs fagråd. LNTs styreleder Ragnar Skjöld skrev artikkel i faggruppens blad Nyrenytt nr. 1 og 2, 2016.

ExtraStiftelsen

LNT er medlem i ExtraStiftelsen, som består av 32 medlemsorganisasjoner. Extra-spillet ble overdratt til Norsk Tipping 1. januar 2016. ExtraStiftelsen mottar nå en prosentandel av overskuddet til Norsk Tipping. Midlene går til frivillige organisasjoners prosjekter innen helse og forskning. Eksterne miljøer, f.eks. helseforetak og universiteter, kan søke via en godkjent søkerorganisasjon. Administrasjonstilskuddet til søkerorganisasjoner som er medlem i ExtraStiftelsen, utgjør 20 % av bevilget beløp pr. prosjekt.

LNT har mottatt midler til ulike prosjekter gjennom alle år, helt fra første tildeling i 1998. Prosjektmidlene fra ExtraStiftelsen er et viktig bidrag til LNTs arbeid.

Følgende søknader ble innvilget i 2016:

Forskning

Q65 – livskvalitet hos transplanterte > 65 år. 3. året av 3-årig prosjekt	kr 700 000,-
Helseinformasjon hos nyretransplanterte. 2. året av 3-årig prosjekt	kr 700 000,-

ExtraExpress

Innvilgede søknader vår 2016:

• LNT Nordland «Grillstaving i sommernatta»	kr 10 000,-
• LNT Nordland «Vi kokkelerer oss til bedre helse»	kr 30 000,-
• LNT Nord-Trøndelag «Medlemsaktivitet på gård»	kr 6 000,-
• LNT Telemark «Komme seg ut»	kr 15 000,-
• LNT Telemark «Nyresvikt den nye folkesykdommen»	kr 5 000,-
• LNT Telemark «Alvorlig syk og UNG»	kr 25 000,-
• LNT Telemark «Bivirkninger av transplantasjonsmedisiner»	kr 10 000,-
• LNT Finnmark «Jenta som kappåt med nyretrollet»	kr 30 000,-

Innvilgede søknader høst 2016:

• LNT Hedmark «Bowling for medlemmer»	kr 16 000,-
• LNT Møre og Romsdal «Samhold og framtid for transplanterte»	kr 30 000,-

NNS – Nyresykes Nordiske Samarbeidsorgan

Ansvar for å arrangere møte i Nyresykes Nordiske Samarbeidsorgan (NNS) går på omgang mellom deltakerlandene (Sverige, Danmark, Finland, Island og Norge). Sverige arrangerte møte 7.- 9.10. 2016. Det var avsatt en halv dag til NNS-møtet, og øvrige dager deltok NNS-deltakerne på Njurförbundet Västsveriges tiende nasjonale nyrekonferanse. Ingen ungdomsdelegater deltok på NNS-møtet.

European Kidney Patients' Federation (EKPF) (tidligere CEAPIR)

LNT meldte seg inn i 2005. Nyreforeninger fra 20 europeiske land er medlemmer. LNT har de siste årene deltatt aktivt for å påvirke driften av fremtidens EKPF. LNTs nestleder, Lars Skar, er visepresident i EKPF.

Legemiddelfirmaer

Baxter: Annonse på baksiden av LNT-nytt i alle fire utgaver.

Samarbeidsmøte 26. oktober «Hvordan øke andelen hjemmedialysepasienter». Styreleder Ragnar Skjöld og daglig leder Marit Gonsholt deltok.

Møte 29. november med Baxter, Med Tek Norge og LNT med tema «Økt antall pasienter i hjemmehemodialyse». Styreleder Ragnar Skjöld og daglig leder Marit Gonsholt deltok fra LNT.

AbbVie: Annonse i LNT-nytt i alle fire utgaver.

OneMed: Annonse i LNT-nytt i alle fire utgaver.

Otsuka Pharma: Annonse i LNT-nytt i nr. 1,3 og 4.

Informasjonsmøter om cystenyre og kosthold ble avholdt i Drammen 31. mai og Oslo 13. oktober med henholdsvis 35 og 20 deltakere.

Film om cystenyre ble vist på TV Norge på reklamefri 1. pinsedag.

Private sykehus utenfor Norge, med dialyseavdelinger

Hospital Clinica Benidorm, Spania; Mesogeios dialysesenter, Kreta; Mucaria dialysesenter, Sicilia.

Helsepolitisk arbeid

Grunnlaget for LNTs helsepolitiske arbeid ligger i LNTs helsepolitiske program, som vedtas av LNTs landsmøte for fire år av gangen, og LNTs handlingsplan, som vedtas av LNTs landsmøte for to år av gangen.

LNT driver helsepolitisk arbeid på flere plan:

- Er synlig i offentlig debatt
- Deltar i offentlige utvalg
- Samarbeider med fagmiljøene, bl.a. gjennom Norsk nyremedisinsk forening og Norsk sykepleierforbunds faggruppe for nyresykepleiere
- Sender ut pressemeldinger
- Kommer med høringsuttalelser

Pressemeldinger

I forbindelse med Verdens nyredag 10. mars ble det sammen med Norsk nyremedisinsk forening sendt ut en pressemelding. Årets tema var «Nyresykdom og barn».

Verdens nyredag har i år fokus på barn og nyresykdom. Det er lite kjent at kronisk nyresykdom kan ramme barn helt ned i spedbarnsalderen. Kronisk nyresykdom hos barn er som oftest forårsaket av medfødte misdannelser i nyrer og urinveier, dernest av ulike typer sjeldne arvelige sykdommer (f.eks. cystenyrer, arvelige nefrotiske syndrom), ulike former for nyrebetennelser og systemsykdommer, eller akutt nyresvikt som ikke lar seg reversere. Premature barn har med alderen en økt risiko for å utvikle nedsatt nyrefunksjon og forhøyet blodtrykk. Alle former for kronisk nyresykdom i barnealder videreføres senere i voksenalder.

I Norge er det hvert år ca. 5-10 barn som blir nyretransplantert, og ca. 2-5 barn som starter i dialyse, noen allerede som nyfødte, for senere å kunne transplanteres. Norske barn er dialysekrevenende i forholdsvis kort tid sammenlignet med barn i resten av verden. Norge, sammen med resten av Norden, stiller i en særklasse når det gjelder tilgang til medikamenter, dialyse og transplantasjon for ALLE barn med kronisk nyresvikt. (Utdrag)

«En stor dag for landets dialysepasienter», 18. mars.

Nasjonalt råd for prioritering i helse- og omsorgstjenesten har nå vedtatt et mål om at minst 30 % av landets dialysepasienter skal få tilbud om hjemmedialyse. [...]

Antall dialysepasienter har økt med 43 prosent på 10 år, og er stigende. Det er nå over 1.350 pasienter i dialysebehandling i Norge. Samtidig har pasienter som får tilbud om hjemmedialyse nesten stått stille, og er svært lavt sammenlignet med andre Vesteuropiske land. Med lang reisevei til/fra dialysebehandling i sykehus 3 ganger ukentlig, er det ikke mye igjen til å leve et liv utenom dialysebehandlingene. Målet er nå at alle pasienter hvor det er medisinsk og praktisk mulig, skal få tilbud om hjemmedialyse når de selv er motiverte til det. (Utdrag)

«Flere trenger nye organer», 6. april.

For å gi flere mennesker som venter tilbud om nytt organ, er det viktig å ha kapasitet til å utrede flere levende givere av nyre. Samtidig må kompetanse og kapasitet for organdonasjon i sykehusene, spesielt de mindre sykehusene som har få organdonorer, styrkes betydelig. Vi har fortsatt mye å lære av Spania som er best på organdonasjon i verden, uttaler Ragnar Skjöld, styreleder i Landsforeningen for Nyrepasienter og Transplanterte. (Utdrag)

«Stor mangel på organer til transplantasjon», 8.11.2016.

Tall fra Oslo Universitetssykehus for 3.kvartal 2016 viser en ytterligere nedgang i antall organdonasjoner og en stor økning i pasienter som venter på ny nyre.

Dette er svært dårlig nytt for alle nyresyke i Norge, uttaler styreleder Ragnar Skjöld i Landsforeningen for Nyrepasienter og Transplanterte (LNT). Mange som trenger det vil i framtiden ikke få tilbud om transplantasjon, hittil i år er 11 pasienter som venter på nyre døde på ventelisten, sier Skjöld.

Per 1. oktober i år var det 342 pasienter som venter på en nyretransplantasjon, en økning på 38 pasienter bare siden nyttår. Samtidig nærmer antallet dialysepasienter (behandling med kunstig nyre) seg 1.400, et tall som har økt med over 70 prosent på 10 år. (Utdrag)

Informasjonsbilag til Dagbladet

Styreleder Ragnar Skjöld skrev lederen til informasjonsbilaget til Dagbladet 15. april, som omhandlet nyresvikt/transplantasjon m.m.

Høringsuttalelser

Følgende høringsuttalelser er avgitt:

- Helse- og omsorgsdepartementet: «Forskrift om farmakogenetiske undersøkelser», 19. april.
- Kulturdepartementet: «Fordeling av Norsk Tippings overskudd til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner», 21. juli.
- ExtraStiftelsen: «Godkjenning av søkerorganisasjoner», 18. august.
- Helseforetakenes innkjøpsservice: «Helseforetakenes rutine for å behandle prisinformasjon ved kjøp av legemidler underlagt regelverket for offentlige anskaffelser», 10. november.
- Kulturdepartementet og Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU): Forskrift og retningslinjer til fordeling av herreløs arv til frivillig virksomhet til fordel for barn og unge, 18. november

I tillegg har LNT i brev av 13. oktober til Helse- og omsorgsdepartementet uttrykt støtte til FFOs høringsuttalelse til «Innføring av automatisk frikort for egenandelstak 2 og avvikling av sykdomslisten i fysioterapiordningen m.m.».

Høring Stortinget, Helse- og omsorgskomiteen

27. oktober deltok LNT på åpen høring om statsbudsjettet i Stortingets helse- og omsorgskomite. LNT var representert ved leder Ragnar Skjöld og nestleder Lars Skar. Skjöld pekte på at Norge er kommet i en alvorlig situasjon hvor ventelisten for nyretransplantasjon går rett til værs, flere personer er i dialyse og flere nyresyke dør på ventelisten for transplantasjon.

Seks områder må styrkes for å øke antall transplantasjoner:

1. Arbeidet til Norsk ressursgruppe for organdonasjon NOROD (kap. 781, post 79) må styrkes.
2. Det må utpekes donoransvarlige nefrologer (nyreleger) som foretar utredning av levende givere ved alle landets sykehus.
Målet må være å komme opp mot 100 transplantasjoner med levende giver av nyre årlig.
3. Det bør realiseres en større opplysningskampanje (slik komiteen uttalte i Innst. 223L), for at flere skal ta stilling til organdonasjon. Kampanjen bør være i regi av Helsedirektoratet og Stiftelsen Organdonasjon.
4. Det bør etableres en sentral styring, rapportering og oppfølging av organdonasjon fra alle godkjente donorsykehus. Dagens foretakssystem er til hinder for dette.
5. Vi ber om at det gjøres en vurdering av om samtykkebestemmelsene i den nye transplantasjonsloven er årsaken til at avslagsprosenten øker og nå er 33 prosent, den høyeste prosentandelen noen sinne.
6. Vi ber om det vurderes å etablere et transplantasjonssenter nr. to ved et annet universitetssykehus (eks. Haukeland universitetssjukehus) for levende giver transplantasjoner av nyre.

FFO

Innspill til FFOs krav til statsbudsjett 2018: Styreleder Ragnar Skjöld oversendte innspill 5. desember.

Møter og representasjoner Se kapittelet Representasjon/møter.

LNTs Handlingsplan 2015–2017

Vedtatt på LNTs landsmøte 26. april 2015

1. Organdonasjon

- LNT må være en aktiv pådriver i Stiftelsen Organdonasjon, og på denne måten øke tilgangen på organer.
- LNT skal jobbe for å få utnyttet potensialet for levende giver, og jobbe for at utredningen til transplantasjon må bli et pakkeforløp lignende den kreftutredningen er.
- LNT må jobbe for at det utdannes flere nefrologer.
- Landsstyret må jobbe aktivt for å øke antall donorer og transplantasjoner, det må sikres at Rikshospitalet og donorsykehusene har nok ressurser, plass og kapasitet til å utføre denne jobben.
- LNT må bistå Stiftelsen Organdonasjon i å få i gang den folkeopplysningskampanjen som Helse- og omsorgskomiteen på Stortinget har lagt føringer for i komiteens innstilling Innst. 223 L (2014-2015), må realiseres allerede i Statsbudsjettet for 2016, og må gjentas hvert 8-10 år.
- LNT må jobbe for at avslagsprosenten fra pårørende til organdonasjon ikke skal overskride 22 %.
- LNT må jobbe aktivt for at målet på 30 donasjoner per million innbygger blir nådd.

Delrapport for 2016:

Etter innspill fra LNT og Norsk ressursgruppe for organdonasjon (NOROD) har Helse- og omsorgskomiteen på Stortinget i Innst. S 11 (2016-2017) enstemmig vedtatt flere viktige punkter.

Helse- og omsorgskomiteen er bekymret for at den positive utviklingen vi har sett de siste årene er i ferd med å snu. Komiteen mener det er viktig å videreutvikle satsingen på området og ber regjeringen følge nøye med på utviklingen.

Komiteen uttaler bekymring over at tilgangen på organer til transplantasjon går ned, og ønsker økt fokus på langsiktig forebygging av hjerte-kar lidelser og diabetes. På kort sikt må det gjøres skippertak for å øke tilgangen på organer i Norge. Komiteen viser til målet om 30 donasjoner per million innbyggere, som nå nærmer seg 20. Spania har til sammenlikning 40 donasjoner per million innbyggere.

Komiteen vil ha utredet:

- Donoransvarlige nefrologer (nyreleger) som utreder levende giver av nyre. Målet er å nå 100 nyretransplantasjoner med levende giver årlig.
- Nasjonal koordinator i den nasjonale behandlingstjenesten som har ansvar for å følge opp donorsykehusene.
- Utrede om sykepleiere skal ha et særlig ansvar for donasjonsvirksomheten (etter modell fra Spania).
- Avslagsprosenten (pårørende som sier nei) ligger i 2016 an til å bli det høyeste noen gang. Komiteen ønsker derfor en evaluering av samtykkebestemmelsene i den nye transplantasjonsloven og informasjonsvirksomheten til Stiftelsen Organdonasjon. Dette for å få mer informasjon om hvorfor avslagsprosenten går opp og ikke ned, slik intensjonen er.

Et enstemmig Storting sluttet seg til dette i behandlingen 19. desember.

Landsstyret vil følge opp vedtaket i 2017.

2. Hemodialyse, hjemmehemodialyse, peritonealdialyse

- Alle sykehus skal ha dialyseavdeling med tilknyttet nefrolog.
- LNT må jobbe aktivt for at all dialysebehandling skal tilhøre spesialisthelsetjenesten, og at den faglige oppfølgingen må skje derfra.
- LNT må jobbe aktivt for at alle typer dialyse skal ha lik finansiering, slik at ikke hjemmehemodialysebehandling blir en salderingspost i helseforetakenes budsjetter.
- LNT må sørge for at det er tilgjengelig informasjon til dialysepasientene på alle aktuelle språk.

Delrapport for 2016:

Vedtak i Nasjonalt råd for prioritering i helse- og omsorgstjenesten 17.3. 2016:

«Pasienter som er avhengig av dialyse, bør så fremt det er medisinsk og praktisk mulig, og de selv er motiverte, tilbys dialyse i eget hjem. Det er et mål at minst 30 % av norske dialysepasienter behandles i eget hjem. Hjemmedialyse vil kunne gi pasienten bedre livskvalitet og innebærer dessuten god anvendelse av helsetjenestens og samfunnets ressurser sammenholdt med dialyse utført i sykehus.

De regionale helseforetakene (RHFene) bes om å iverksette målrettede faglige og ledelsesmessige tiltak for å fremme hjemmedialyse. De tiltakene som iverksettes, må understøtte god samhandling mellom kommunene og spesialisthelsetjenesten. RHFene bes om i samarbeid med fagmiljøet, Helsedirektoratet og kommunene sikre at finansieringsordningene ikke er til hinder for økt satsing på hjemmedialyse.»

Vedtaket er videreført i «styringsmålene» til de regionale helseforetak for 2017:

«Andel dialysepasienter som får hjemmedialyse skal være minst 30 pst.»

3. Tilbudet om gjeste- og feriedialyse må forbedres

- LNT må jobbe aktivt for å få feriedialysetilbudet i Valdres på plass, og lignende ferietilbud i Norge og utlandet.
- Alle dialyseavdelinger SKAL ha kapasitet og ressurser til å ta imot gjeste- og feriedialyse.
- Dialyseavdelingene SKAL kunne bidra til å skaffe feriedialyse ved andre avdelinger for sine pasienter.

Delrapport for 2016:

Avslått søknad til ExtraStiftelsen fra 2015, «Ferie, mestring og dialyse i Valdres», ble revidert og sendt inn på nytt høsten 2016, men fikk dessverre avslag også i 2016.

4. Styrk LNT som organisasjon

- LNT og LNTBU skal gjennomføre kurs i organisasjonsutvikling.
- Tillitsmannsapparatet må styrkes i alle ledd.
- Medlemstallet skal passere 4000 i perioden.

Delrapport for 2016:

Det ble gjennomført «Grunnkurs for tillitsvalgte» på Ledermøtet i april 2016. I tillegg er det gjennomført «Motivasjons- og lederkurs» for ledere av Besøktstjenesten og erfarne besøkere 12.-13. november 2016. I årets vervekampanje ble det vervet totalt 404 nye medlemmer. Antall personlig betalende medlemmer pr. 31.12. 2016 er 3090.

Informasjonsarbeid

Det er viktig å informere både eksisterende og potensielle medlemmer, og LNT forsøker å bruke de kanalene som er mulig, inklusive digitale medier.

LNTs fylkeslag informerer på nyreskoler rundt om i landet. LNT er alltid til stede og informerer om LNT på temarekkene som LMS på OUS Rikshospitalet har for hhv. nyre-/pancreas-transplanterte og levertransplanterte.

LNT-nytt

LNT-nytt utkom med tre utgaver à 40 sider og én utgave à 48 sider.

LNT-nytt er fortsatt den viktigste kanalen for å nå ut med informasjon til alle medlemmer. Det legges vekt på å få med helsepolitisk stoff, informasjon om rettigheter og fagartikler som berører de ulike pasientgruppene, og forskjellig småstoff som kan være av interesse. I tillegg er det viktig å gjenspeile aktiviteten i LNT, både på sentralt og lokalt hold.

Følgende likepersoner er presentert i faste spalter med navn, tlf.nr. og ev. e-postadresse: Ledere/kontaktpersoner for Besøktjenesten, kontaktpersoner lever, familiekontakter, likepersoner med PD-kompetanse og pancreaskontakt. LNTBU-sidene har i hele 2016 vært et fast innslag i LNT-nytt. Landsstyrets medlemmer har alternert som forfattere av spalten «Styret informerer». Lederen har vært skrevet av daglig leder, som er ansvarlig redaktør.

LNT-nytt har hatt følgende tema: Nr. 1: «Polycystisk nyresykdom», nr. 2: «Levertransplantert», nr. 3: «Bukspyttkjerteltransplantert», nr. 4: Ikke eget tema.

Opplaget på LNT-nytt var på 3 300 i alle fire utgavene. Ansvarlig for layout og trykking har vært 07 Media.

LNT.no

LNTs nye nettside ble lansert 23. august. Siden er lys og brukervennlig og tar sikte på å ha pasienten/medlemmet i sentrum. Den inneholder også internsider for fylkeslagene. Siden er organisert med statiske sider i hovedmenyen med informasjon om LNT og de ulike diagnosene samt annen nyttig informasjon for våre diagnosegrupper og deres pårørende. Siden består i tillegg av nyheter og artikler (med arkiv), samt innmeldingsskjema for medlemmer og bestillingsskjema for brosjyrer.

Nettsiden hadde de tre første månedene et gjennomsnitt på 215 besøk per dag, og tallet har steget jevnt mot slutten av året.

Sosiale medier

LNT opprettet en lukket Facebook-gruppe i 2007. Ragnar Skjöld, Arve Nordlie og Hildegunn Stenvik var ansvarlige for siden i 2016.

En åpen Facebook-side ble lansert samtidig med den nye nettsiden. Facebook-siden administreres av sekretariatet og hadde ved utgangen av 2016 ca. 400 følgere. Det er i hovedsak nyheter, artikler og undersider fra LNT.no som deles på Facebook-siden.

Også LNTBU har en åpen side og en lukket gruppe på Facebook. Både siden og gruppen administreres av sekretariatet. LNTBU har også en åpen Instagram-profil.

Brosjyrer

LNT har mange informasjonsbrosjyrer, det vises til oversikt i LNTs medlemsblad. Brosjyrene sendes ut på forespørsel til sykehusenes dialyseavdelinger/nyrepoliklinikker/nyreavdelinger og medlemmer.

Egne arrangement

Ledermøte

Ledermøtet 2016 ble avholdt på Comfort Hotel RunWay, Gardermoen 23.-24. april. Hovedtema for møtet var «Grunnkurs for tillitsvalgte», hvor det var leid inn foredragsholdere fra Frivillighet Norge og FFO sentralt. Det ble gitt informasjon med tilhørende debatt om aktuelle saker: ressursituasjonen ved Nasjonal behandlingstjeneste for organtransplantasjon, Nasjonalt fagråd for organdonasjon og transplantasjon i Helsedirektoratet, hjemmedialyse – sak i Nasjonalt råd for prioritering i helse- og omsorgstjenesten, samarbeid med nyresykepleierne og nyrelegene.

Besøkstjeneste-/likepersonskurs

LNTs årlige besøkstjeneste-/likepersonskurs ble holdt på Scandic Stavanger Airport 22.-23. oktober med tjue deltakere. Førsteamanuensis ved Høgskolen i Oslo og Akershus, Bennedichte C. R. Olsen, som har vært kursleder i flere år, ledet kurset også i 2016.

Kurset var åpent for både etablerte og nye besøkere, familiekontakter, leverkontakter, pancreaskontakter og medlemmer med PD-kompetanse. Fylkesvis fordeling av deltakere: fem fra Rogaland, fire fra Oslo og Akershus, fire fra Hordaland, tre fra Aust- og Vest-Agder, to fra Buskerud, én fra Oppland og én fra Telemark.

Motivasjons- og lederkurs, Besøkstjenesten

Nytt av året var motivasjons- og lederkurs for besøkstjenesteledere og andre som har vært lenge i Besøkstjenesten. Kurset var på Scandic Helsfyr, Oslo 12.-13. november med elleve deltakere. Deltakerne var fra Oslo og Akershus, Østfold, Aust- og Vest-Agder og Rogaland.

Barne- og familieleir

Heia Merket, Valdres, 22.–26. juni. 26 personer, fordelt på seks familier, deltok. Det lave antallet er delvis grunnet frafall de siste to ukene før leirstart.

Økonomi

LNTs regnskap for 2016 viser et overskudd på kr 247 802 mot et budsjettert overskudd på kr 57 000. Som tidligere år er eksternt finansierte prosjekter holdt utenfor budsjettet, noe som medfører avvik mellom budsjett og regnskap på en del poster. Egenkapitalen var 31.12.2016 kr 4 928 366 (31.12.2015 kr 4 680 564)

Inntekter

Dessverre ble kontingentinntektene lavere enn budsjettert, som følge av en litt optimistisk tro på vervekampanjen. Lotteriet ga litt mer inntekt enn budsjettert, det samme gjelder gaver og donasjoner. Også tilskuddet fra Norsk Tippings overskudd var høyere enn budsjettert.

Utgifter

Personalkostnader ble nær budsjettet. Øvrige utgifter (utenom prosjekter) ble lavere enn budsjettert og fordeler seg på mange mindre poster. Av enkeltposter kan nevnes utgifter til regnskap og revisjon, som var noe mindre enn budsjettert. Det samme gjelder posten for «diverse kostnader». I motsatt retning dro portoutgiftene, som følge av vervekampanjen der det ble sendt brev til alle hovedmedlemmene. To likepersonskurs medførte vesentlig høyere hotellutgifter enn budsjettert.

Konklusjon

Til tross for et bra overskudd i 2016 må arbeidet for å øke inntektene intensiveres. Dette er en forutsetning for å kunne øke foreningens aktivitet, som er nødvendig for å kunne møte alle forventningene på en tilfredsstillende måte.

Gaver og donasjoner er en svært usikker inntektskilde som varierer sterkt fra år til år. Og fordelingen av overskuddet fra Norsk Tipping er under omlegging, og det er uvisst hvordan det vil slå ut for LNT.

Økning i medlemstallet vil gi økte inntekter, samtidig som det vil gi LNT større tyngde som representant for våre medlemmer. Alle bør derfor bidra til at flere blir medlemmer i LNT.

Styrets årsberetning

Virksomhetens art og lokalisering

LNT – Landsforeningen for Nyrepasienter og Transplanterte er en interesseorganisasjon for nyrepasienter, transplanterte og deres pårørende. Organisasjonen drives fra kontoret i Grenseveien 99 i Oslo.

Landsstyret

LNT har et landsstyre med 6 medlemmer (4 menn og 2 kvinner) og 3 varamedlemmer (2 menn og 1 kvinne). Det er avholdt 5 styremøter og behandlet 89 saker.

Fortsatt drift

Styret mener at forutsetningene for fortsatt drift er til stede ved avleggelsen av årets regnskap.

Arbeidsmiljø

Det har ikke vært ulykker eller skadetilfeller på kontoret i 2016. Sikkerhet, helse og miljø er ivarettatt.

Ytre miljø

Det er intet ved foreningens drift eller virksomhet som påvirker det ytre miljø.

Likestilling

Organisasjonen har tre ansatte (2,3 stillingshjemler til 1.6 og deretter 2,8 stillingshjemler ut året), alle er kvinner. Det har ikke vært igangsatt spesielle likestillingstiltak.

Oslo, 31. desember 2016 / 25.02.2017

Ragnar Skjold
styreleder

Lars Skar
nestleder

Olav Fikse
økonomiansvarlig

Arve Nordlie
studieleder

Hildegunn Stenvik
styremedlem

Cicilie Camilla Grav
styremedlem LNTBU

Regnskap 2016

Resultatregnskap for 2016 LNT

	Note	2016	2015
Annen driftsinntekt	1	3 709 923	3 573 735
Sum driftsinntekter		3 709 923	3 573 735
Lønnskostnad		(1 489 827)	(1 293 092)
Annen driftskostnad	2	(1 992 037)	(2 090 167)
Sum driftskostnader		(3 481 864)	(3 383 259)
Driftsresultat		228 058	190 476
Annen renteinntekt		19 668	41 406
Annen finansinntekt		75	8
Sum finansinntekter		19 743	41 414
Annen rentekostnad		0	(63)
Sum finanskostnader		0	(63)
Netto finans		19 743	41 351
Ordinært resultat før skattekostnad		247 802	231 827
Ordinært resultat		247 802	231 827
Arsresultat		247 802	231 827
Overføringer			
Annen egenkapital		247 802	231 827
Sum		247 802	231 827

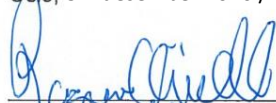
Balanse pr. 31. desember 2016
LNT

	Note	2016	2015
EIENDELER			
Omløpsmidler			
Fordringer			
Kundefordringer		82 318	37 270
Andre fordringer	3	59 676	71 688
Sum fordringer		141 994	108 958
Bankinnskudd, kontanter og lignende		5 154 974	4 923 816
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende		5 154 974	4 923 816
Sum omløpsmidler		5 296 968	5 032 774
Sum eiendeler		5 296 968	5 032 774

Balanse pr. 31. desember 2016
LNT

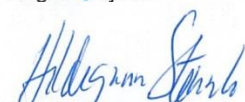
	Note	2016	2015
EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital		4 928 366	4 680 564
Sum opptjent egenkapital		4 928 366	4 680 564
Sum egenkapital		4 928 366	4 680 564
Gjeld			
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		79 323	75 197
Skyldige offentlige avgifter		102 352	83 609
Annen kortsiktig gjeld	4	186 928	193 404
Sum kortsiktig gjeld		368 602	352 210
Sum gjeld		368 602	352 210
Sum egenkapital og gjeld		5 296 968	5 032 774

Oslo, 31. desember 2016 / 25.2.2017

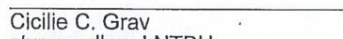

Ragnar Skjold

Lars Skar
nestleder

Olav Fikse
økonomiansvarlig

Hildegunn Stenvik
styremedlem

Arve Nordlie
studieleder

Cicilie C. Grav
styremedlem LNTBU

Noter 2016

LNT

Note 1 - Annen driftsinntekt

Medlemskontingenter	845.929
Tilskudd drift LNTBU	207.146
Tilskudd drift	1.281.190
Lotteriinntekter	133.052
Tilskudd fra FUNKIS	64.060
Minnegaver	30.363
Gaver/donasjoner	66.140
Andre inntekter:	
Lotteri - og stiftelsestilsynet	313.415
Alfred Berg Humanfond	4.586
Kostholdsbrøsjyrer	675
Tilskudd BUFDIR Barne-og familieleir	88.827
Momsrefusjon	156.667
Annonseinntekter	180.200
Adm. bidrag	46.473
Aminstrasjonstilskudd	<u>291.200</u>
	<u>3.709.923</u>

Note 2 - Annen driftskostnad

Her av regnskap og revisjonshonorar	<u>138.384</u>
-------------------------------------	----------------

Note 3 - Andre fordringer

Pensjonsforsikring januar 2017	4.534
Depositumkonto	<u>55.142</u>
	<u>59.676</u>

Note 4 - Annen kortsiktig gjeld

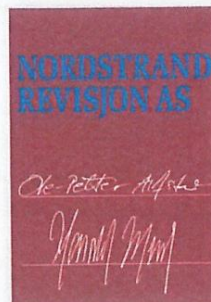
Avsatte feriepenger	146.928
Avsatt til revisjon 2015	30.000
Gave, Forkningsfondet	<u>10.000</u>
	<u>186.928</u>

Note 5 - Garantiansvar, tap på krav

Garantiansvør pr. 31.12.2016	140.750
------------------------------	---------

Revisjonsberetning

Til årsmøtet i Landsforeningen for Nyrepasienter og Transplanterte

Org.nr. 958 246 595 MVA

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Landsforeningen for Nyrepasienter og Transplanterte sitt årsregnskap som viser et overskudd på kr. 247.802,-. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2016 og resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av foreningens finansielle stilling per 31. desember 2016, og av dens resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsberetningen, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig

---

Storåsveien 5, 1169 Oslo. Telefon: 22 62 24 55. Telefax: 22 62 54 51. Kontonr. 5063.05.15308

OLE-PETTER ALFSTAD
Registrert revisor
Direkte: 48 09 07 85
opa@gmail.no

HARALD MESSEL
Registrert revisor
Direkte: 48 08 78 90
harald.messel@gmail.no

for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:

<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

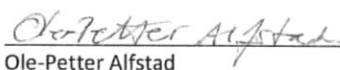
Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og i redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 25. februar 2017
Nordstrand Revisjon AS

Ole-Petter Alfstad
Registrert revisor

VEDLEGG

Fondet for forskning om nyresykdommer og organtransplantasjon

Fondet for forskning om nyresykdommer og organtransplantasjon

Styrets beretning 2016

Fondet for forskning om nyresykdommer og organtransplantasjon har som formål å styrke kunnskapen om nyresykdommer og organtransplantasjon og aktivt bidra til å bedre pasientgruppens livssituasjon. Fondet er tilknyttet Landsforeningen for Nyrepasienter og Transplanterte, men har eget styre og egne vedtekter.

Virksomheten

Fondets virksomhet er primært å samle inn midler, forvalte disse og dele ut støtte til forskning. Det er ikke avholdt ordinært styremøte i løpet av året. All kommunikasjon i styret har foregått via post/e-post.

Utdelte prosjektmidler

Det kom inn en søknad til årets utlysning av forskningsfondmidler innen fristens utløp 15.11.:

«Pasienter deltagende i egen behandling. Selvdialyse». Sykehuset Innlandet HF	Innvilget Kr 70 000,-
--	--------------------------

I ettertid kom det fra Nyreseksjonen ved Oslo universitetssykehus søknad om midler til oversettelse av pasientinformasjon Til tross for at dette ikke er forskning, vedtok styret å innvilge midler til et viktig tiltak, siden det kun kom inn en søknad i år:

Følgende brosjyrer skal oversettes til andre språk: Til deg som venter på en ny nyre eller pancreas, Til deg som venter på pancreas, Til deg som venter på øyceller, Til deg som skal gi nyre.	Innvilget Kr 20 000,-
---	--------------------------

Styret

Styret har i 2016 bestått av:

Leder Lars Skar; styremedlem Anders Hartmann, OUS Rikshospitalet; styremedlem Per Fauchald, oppnevnt av Helsedirektoratet; styremedlem/sekretær Marit Gonsholt, LNTs sekretariat.

Økonomi

Fondets inntektskilder består av gaver, testamentariske gaver og finansinntekter. Gavene gis i hovedsak fra privatpersoner og som minnegaver.

Gaveinntekter: kr 1 576 129,- hvilket er kr 1 260 823,- mer enn i 2015.

Finansinntekter: kr 30 835,- hvilket er kr 24 212,- mindre enn i 2015.

Pga. nedgang i finansinntektene ble det i nov. avsatt 5 mill. på fastrentekonto i BNBANK.

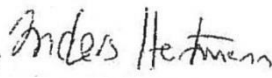
Fondets egenkapital ved utgangen av 2016: kr 6 090 878,-

Styrehonorar er ikke utbetalt. Styret er av den oppfatning at det fremlagte årsregnskap gir en rettvise oversikt over fondets utvikling og drift.

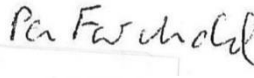
Oslo 31. desember 2016 / 25.2.2017

Lars Skar
leder

Anders Hartmann
styremedlem

Per Fauchald
styremedlem

Marit Gonsholt, styremedlem/sekretær

Resultatregnskap for 2016
LNT Forskningsfond

	Note	2016	2015
Annen driftsinntekt		1 576 129	315 306
Sum driftsinntekter		1 576 129	315 306
Annen driftskostnad		(109 599)	(95 761)
Sum driftskostnader		(109 599)	(95 761)
Driftsresultat		1 466 530	219 544
Annen renteinntekt		30 835	55 047
Sum finansinntekter		30 835	55 047
Netto finans		30 835	55 047
Ordinært resultat før skattekostnad		1 497 365	274 592
Ordinært resultat		1 497 365	274 592
Arsresultat		1 497 365	274 592
Overføringer			
Annen egenkapital		1 497 365	274 592
Sum		1 497 365	274 592

Balanse pr. 31. desember 2016
LNT Forskningsfond

	Note	2016	2015
EIENDELER			
Omløpsmidler			
Fordringer			
Andre fordringer	2	19 324	0
Sum fordringer		<u>19 324</u>	<u>0</u>
Bankinnskudd, kontanter og lignende		6 141 555	4 623 970
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende		<u>6 141 555</u>	<u>4 623 970</u>
Sum omløpsmidler		<u>6 160 878</u>	<u>4 623 970</u>
Sum eiendeler		<u>6 160 878</u>	<u>4 623 970</u>

Balanse pr. 31. desember 2016
LNT Forskningsfond

	Note	2016	2015
EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital		6 090 878	4 593 514
Sum opptjent egenkapital		<u>6 090 878</u>	<u>4 593 514</u>
Sum egenkapital		<u>6 090 878</u>	<u>4 593 514</u>
Gjeld			
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		0	456
Annen kortsiktig gjeld	1	70 000	30 000
Sum kortsiktig gjeld		<u>70 000</u>	<u>30 456</u>
Sum gjeld		<u>70 000</u>	<u>30 456</u>
Sum egenkapital og gjeld		<u>6 160 878</u>	<u>4 623 970</u>

Oslo, 31. desember 2016 / 25.2.2017

Lars Skar
leder

Anders Hartmann
styremedlem

Per Fauchald
styremedlem

Marit Gonsholt
styremedlem/sekretær

Noter 2016
LNT Forskningsfond

Note 1 - Påløpne kostnader

Innvilget søknad fra Irene Teppdalen - Sykehuset Innlandet HF, Elverum
"Pasienter deltagende i egen behandling, selvdialyse"

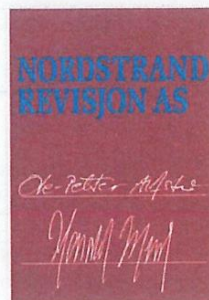
Note 2 - Andre fordringer

Påløpt inntekt - gave fra Tor Bjørklund	kr. 10.000
Påløpte renteinntekter - BN Bank	<u>kr. 9.324</u>
	kr. 19.234

Revisjonsberetning

Til årsmøtet i LNT Forskningsfond

Org.nr. 958 246 595 MVA

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert LNT Forskningsfond sitt årsregnskap som viser et overskudd på kr. 1.497.365,-. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2016 og resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av fondets finansielle stilling per 31. desember 2016, og av dets resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsberetningen, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig

Storåsveien 5, 1169 Oslo. Telefon: 22 62 24 55. Telefaks: 22 62 54 51. Kontonr. 5063.05.15308

OLE-PETTER ALFSTAD
Registrert revisor
Direkte: 48 09 07 85
opa@getmail.no

HARALD MESSEL
Registrert revisor
Direkte: 48 08 78 90
harald.messel@getmail.no

for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:

<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

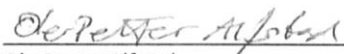
Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og i redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 25. februar 2017
Nordstrand Revisjon AS

Ole-Petter Alfstad
Registrert revisor

Medlemstall pr. 31.12. 2016

Personlige medlemmer, betalt pr. 31.12.2016:

Fylkeslag	Hovedmedlem			Medlem			Husstands- medlem	SUM betalte	Herav u. 26 år
	Nyre	Lever	Pancr.	Nyre	Lever	Pancr.			
Aust-/Vest-Agder	94	4	4	68	4		1	175	6
(Aust-Agder)	(38)	(1)	(3)	(33)				(75)	
(Vest-Agder)	(56)	(3)	(1)	(35)	(4)		(1)	(100)	
Buskerud	100	5		40				145	5
Finnmark	33	1		12			3	49	2
Hedmark	98	1		97	1			197	5
Hordaland	151		1	68				220	8
Møre og Romsdal	111	2		72	1			186	6
Nord-Trøndelag	59	4		32				95	1
Nordland	116	3	1	115	10	3	1	249	11
Oppland	63	4	1	18				86	2
Oslo og Akershus	357	26	4	169	12	1	12	581	25
(Akershus)	(179)	(14)	(1)	(82)	(9)		(4)	(289)	
(Oslo)	(177)	(12)	(3)	(85)	(2)	(1)	(8)	(288)	
Rogaland	174	11		129	1			315	3
Sogn og Fjordane	32	2		17				51	
Sør-Trøndelag	100	8		72	2			182	3
Telemark	122	2	1	107	1			233	3
Troms	49	3		13	1			66	1
Vestfold	67	5		34			5	111	10
Østfold	86	6	1	56				149	2
LNT sentralt									
(Utlandet)									
SUM betalte	1812	87	13	1119	33	4	22	3090	93

Medlemstall (personlige medlemmer som har betalt) pr. 31.12.2016: **3090**

Bedrifter o.l., betalt pr. 31.12.2016:

Aust- og Vest-Agder	1
Buskerud	1
Nordland	1
Oslo og Akershus	8
Østfold	1
LNT sentralt	3
SUM betalte	15

Medlemstyper med fri kontingent pr. 31.12.2016:

Dialyse/sykehusavdelinger	113
Fagråd etc.	14
(Herav æresmedlemmer)	(3)
Foreninger etc.	13

LNTs Helsepolitiske program 2015-2017

Vedtatt på LNTs landsmøte 26. april 2015

1. Helsepolitiske målsettinger

- 1.1 Nyrepasienter og transplanterte skal sikres den beste tilgjengelige behandling og god livskvalitet.
- 1.2 Det offentlige skal sørge for at våre pasientgrupper får gode og likeverdige behandlingstilbud, nødvendige trygde- og støtteordninger og muligheter for utdanning og arbeid, uavhengig av pasientens alder, kjønn, økonomi, sosial status, bosted og etnisk tilhørighet.
- 1.3 Støtteordninger og behandlingsopplegg må utformes slik at både nyresyke, dialysepasienter og transplanterte så godt som mulig kan opprettholde sin yrkesaktivitet eller videreføre sin utdanning.
- 1.4 Forskning og utvikling innen medisin og teknologi må sikres økonomisk.
- 1.5 Forskning på bivirkninger ved langtidsdialyse, immunsuppressiv behandling og stamcelleforskning må prioriteres.
- 1.6 Helseforetakene må sikre nødvendig kapasitet for å møte framtidige behov for dialyse.
- 1.7 Myndighetene er ansvarlig for et godt skolert helsepersonell.
- 1.8 Fylkes- og lokallag skal etterstrebe innflytelse og påvirkning gjennom deltakelse i ulike brukerutvalg og samarbeid med FFO.

2. Organdonasjon

- 2.1 Stiftelsen Organdonasjon må sikres nok offentlige midler til å drive sitt arbeid for å øke tilgangen på organer.
- 2.2 Alle donorsykehus skal ha en donoransvarlig lege og et fagteam for organdonasjon. Helsemyndighetene skal føre en effektiv kontroll og stimulere til bedre kvalitet og utvikling, i samråd med Nasjonalt fagråd for organdonasjon.
- 2.3 Utvidelse av rekrutteringsgrunnlaget for levende donor må kontinuerlig vurderes, og utredningen av levende donor må effektiviseres.
- 2.4 LNT tar avstand fra alle former for kjøp og salg av organer.

3. Dialyse

- 3.1 Nyrepasientene skal gis reell valgmulighet når det gjelder dialyseform.
- 3.2 I samsvar med samhandlingsreformen må muligheten for hjemmedialyse, dialyse på helseinstitusjoner, satellittstasjoner og assistanse via telemedisin bedres.
- 3.3 Dialysepasienter må sikres muligheten til gjestedialyse og feriedialyse både i inn- og utland.
- 3.4 Tilbudet om peritonealdialyse (PD) må forbedres i alle helseregioner.

4. Transplantasjon

- 4.1 Rikshospitalets kapasitet og ressurser må sikres, både når det gjelder utredning, operasjon og etterbehandling.
- 4.2 Forholdene på pasienthotellet må, i samarbeid med helsepersonale og brukerrepresentanter, forbedres i forhold til pasientenes behov.
- 4.3 Alle donorer må sikres nødvendig informasjon, og god oppfølging og veiledning etter transplantasjon.
- 4.4 Helseforetaket må være ansvarlig for å sikre at donors økonomiske rettigheter blir ivaretatt.

5. Samarbeid og informasjon

- 5.1 LNT må drive aktivt informasjonsarbeid for å øke medlemmenes innsikt i og mestring av egen livssituasjon.
- 5.2 Helsepersonell må gjøres kjent med at foreningens medlemmer kan tilby erfaring og kompetanse som et viktig informasjonssupplement til pasientene.
- 5.3 Utadrettet virksomhet er en viktig del av arbeidet for å gjøre LNT mer kjent.
- 5.4 LNT skal fortsatt være bidragsyter og aktiv deltaker i videreutvikling av sykehusenes lærings- og mestringssentre.
- 5.5 Helsepolitiske målsettinger skal fremmes gjennom dialog med helsepolitiske myndigheter og i et aktivt samarbeid med andre organisasjoner, pasientforeninger og faggrupper av helsepersonell.

6. Forebygging

- 6.1 LNT vil bidra aktivt til forebygging av organsvikt. God forebygging vil øke livskvaliteten og bidra til å redusere eller utsette nyresykdom og organsvikt.
- 6.2 Oppfølging fra fastlegen av pasienter med organsvikt må bli bedre, basert på oppdatert medisinsk kunnskap.
- 6.3 Samarbeid med andre pasientforeninger bør styrkes, særlig med sikte på å styrke informasjonsvirksomheten og felles prosjekter med tilknytning til ExtraStiftelsen.

ÅRSRAPPORTER FYLKESLAG OG LOKALLAG

Årsrapport LNT Østfold 2016

Årsmøtet ble holdt på Festiviteten i Sarpsborg

Tillitsvalgte i perioden 2016-2017:

Leder Rita Molvik; kasserer Per Ingar Skaar; leder Besøktjenesten Marit S.K. Halvorsen

Valgkomité: Marit S.K. Halvorsen

Revisor: Kristin Saastad og Bente Fredriksen

Antall styremøter avholdt i 2016: 5

Medlemstall pr. 31.12.2016 iht. sentralt medlemsregister: 149

Medlemsaktiviteter:

Vi hadde en jubileumstur til Sverige helgen 11.–12. september og julemøte 21. november på Festiviteten i Sarpsborg.

Deltakelse på eksterne arrangement:

Leder Rita Molvik deltok på Ledermøte i april på Gardermoen, og Marit S.K. Halvorsen deltok på motivasjons- og lederkurs for besøktjenesteledere i Oslo 12.–13. november.

Økonomi:

LNT Østfold har en grei økonomi, alle tildelte midler er brukt i forhold til retningslinjene og rapporter er avgitt. Fått kr 30 000,- etter Iver Tveters bære.

Likepersonsaktivitet/Besøktjeneste:

Våre 3 besøkere har i 2016 gått på 13 besøk, til Dialysene på Kalnes, Moss og Askim. Med disse besøk får hver dialysepasient ett besøk på våren og ett besøk på høsten av oss. Besøktjenesten er en viktig del av LNT i fylkene.

Fredrikstad 29.01.17

Rita Molvik, leder

Årsrapport LNT Oslo og Akershus 2016

Årsmøte 2016 avholdt 19. januar 2016.

Tillitsvalgte i perioden 2016-2017:

Leder: Bjørn Vidar Nilsen

Nestleder: Marit-Helen Olsen

Kasserer: Ivar Ytreland Larsen

Sekretær: Kari Gjørlihagen

Studieleder: Johanne Smestad

Styremedlem: Asta Ellingvåg

Styremedlem: Karianne Viken

Karianne Viken trakk seg av personlige årsaker i november 2016 og vil bli erstattet på årsmøtet 2017.

Antall styremøter avholdt i 2016: 10

Medlemstall pr. 31.12.2016 iht. sentralt medlemsregister: 589, inkl. 8 bedrifter

Medlemsaktiviteter: 4 arrangement for alle, 3 arrangement for barn/unge og familier, 1 arrangement for lever/pancreas

Informasjon til medlemmene:

3 nyhetsbrev pr. post, 15 informasjoner pr. e-post, daglige oppdateringer i egen Facebook-gruppe.

Deltakelse på eksterne arrangement:

Valentinsstand, Donasjonsdagen. Deltakelse lærings- og mestringskurs ved Ullevål, Rikshospitalet og Ahus

Økonomi: God

Tilskudd/gaver fra fylkeslaget: Julemarkering dialyseavdelingene Ullevål, Rikshospitalet, Ahus og Bærum sykehus

Brukermedvirkning:

Bjørn Vidar Nilsen, leder Brukerråd OUS Ullevål, Medisinsk klinikk

Bjørn Vidar Nilsen, pasientrepresentant Pasientsikkerhets- og kvalitetsutvalg OUS Ullevål, Medisinsk klinikk

Likepersonsaktivitet/Besøktjeneste:

20 aktive likepersoner, 3 nye i løpet av året. Gjennomført Besøktjeneste ved dialyseavdeling Ullevål, Rikshospitalet, Ahus, Bærum sykehus. Transplantasjonskirurgisk avdeling og sengepost Rikshospitalet og sykehotellet samme sted.

Oslo, 3. februar 2017

Bjørn Vidar Nilsen

Årsrapport LNT Hedmark fylkeslag 2016

Tillitsvalgte i perioden 2016-2017:

Styret:

leder Ottar Korsnes; nestleder Finn Larsson; økonomiansvarlig Erik Skjøsberg; sekretær Torhild Jære; styremedlem/studieleder Inger Marie Nyborg; styremedlem Mona Øyhovden; varamedlem Bjørn Øvergård; varamedlem Ragnhild Oddveig Ludvigsen; ungdomskontakt Dan Inge Hagen

Revisorer:

Jan Gunnar Skjelbek; Arve Nordlie

Valgkomité:

Anna Marie Roen; Lars Skar; Ola Aas

Besøkskoordinatorer:

Mona Øyhovden, Elverum; Anne Lise Øiseth, Kongsvinger

Antall styremøter avholdt i 2016: Det er avholdt 11 styremøter, og det er blitt 39 saksnummer.

Medlemstall pr. 31.12.2016 iht. sentralt medlemsregister: 197

Medlemsaktiviteter: Det ble arrangert sommerfest i juni. Det ble satt opp buss til Kapp på forestillingen Urbane Totninger, med middag etterpå. Vi solgte totalt 42 billetter til Urbane Totninger, hvorav 3 kun var på forestillingen. 39 til middag etterpå. I desember var vi på julekonsert i Vang kirke. Julemiddag i potetkjelleren på Nashoug gård etterpå. 33 medlemmer deltok. Høsten 2016 startet vi med bowling igjen én dag i måneden. Det har ikke vært så stor oppslutning, men de som deltar, har det gøy. Håper på flere deltakere.

Informasjon til medlemmene: Det ble sendt ut innkalling til årsmøte og protokoll fra årsmøtet, hvor årshjulet var vedlagt. Det er sendt ut informasjon til medlemmer i forbindelse med sommer- og julefest.

Deltakelse på eksterne arrangement: *Donasjonsdagen:* Det var markering av Donasjonsdagen på Kremmertorget i Elverum og på Obs på Olrud.

Ledermøte på Gardermoen med grunnkurs for tillitsvalgte. Fire styremedlemmer deltok. Leder deltok på *FFOs årsmøte* i mai og *ledermøte i FFO* i desember, begge på Elverum. Leder har deltatt på *kurs i modulbasert brukeropplæring i SAFO* i november.

Økonomi: Beholdning pr. 31.12.2016: kr 413 733,50

Tilskudd/gaver fra fylkeslaget: Kr 38 000 fra minnekonto er gitt til utsmykning på ny dialyseavdeling på Elverum.

Likepersonsaktivitet/Besøkstjeneste: Mona Øyhovden har ledet besøkstjenesten på Elverum. Anne Lise Øiseth har vært ansvarlig på Kongsvinger. I forbindelse med besøk har det blitt gitt gaver til pasienter på dialysen på Kongsvinger og Elverum til sommer og jul.

Nyreskolen: Det har vært arrangert nyreskole i Sykehuset Innlandet HF. Det har vært to ganger på Elverum og to ganger på Lillehammer. Finn Larsson har deltatt med orientering om LNT.

Årsrapport LNT Oppland 2016

Årsmøte 2016 avholdt: 3. mars 2016

Tillitsvalgte i perioden 2016–2017:

Leder: Ingrid Lindokken
Nestleder: Jon Hagen
Kasserer: Edita Bekkelund
Sekretær: Ivar Halvorsen
Styremedlem: Elrid Erichsen
Styremedlem: Reidar Dalen
Varamedlem: Tor. E. Berge

Antall styremøter avholdt i 2016: 7

Medlemstall pr. 31.12.2016 iht. sentralt medlemsregister: 86

Medlemsaktiviteter:

Ett medlemsmøte med tema: Kosthold for dialysepasienter og transplanterte.
Donasjonsdagen.

Informasjon til medlemmene:

Grasrotandelen på Facebook

Deltakelse på eksterne arrangement:

Ledermøte/kurs. Data- og likepersonskurs. Visningstur for FFOs medlemsorganisasjoner.

Økonomi:

Pr. 31.12.16: kr 33 673,80

Likepersonsaktivitet/Besøktjeneste:

Det har vært utført følgende besøk: Lillehammer x 4, Raufoss x 2, Fagernes x 1.
Informert på nyreskolen 2 ganger.
Blitt kjent med brukerkontoret.

13.02.2017 Ingrid Lindokken

Årsrapport LNT Buskerud 2016

Årsmøte 2016 avholdt: 12.02.2016

Tillitsvalgte i perioden 2016–2017:

Leder: Ole Larsen
Nestleder: Ludvig Haug
Kasserer: Hilde Nikolaysen
Styremedlem: Solveig Grønseth
Morten Kristiansen
Mona Vadstensvik
Varamedlem: Bente Elvehjem
Åshild Andersen
Øivind Odden
Revisor: Ole J. Huslende
Arne Furseth
Valgkomité: Svein Lunde
Anne Kjerstad

Antall styremøter avholdt i 2016: 6 møter og behandlet 14 saker.

Medlemstall pr. 31.12.2016 iht. sentralt medlemsregister: 145

Medlemsaktiviteter: Avholdt 11 kafémøter siste året. Vi fortsetter med kafétreff også neste år. Julebuffé på Rica Park Hotel, Drammen, antall deltakere 22. Én grillfest.

Informasjon til medlemmene: Sendt ut to informasjonsbrev.

Deltakelse på eksterne arrangement: Ingen deltakelse på LNTs ledermøte.

Økonomi:

Underskudd på kr 2 362,85
Egenkapital kr 45 584,58

Tilskudd/gaver fra fylkeslaget: Utdelt 102 gaver til alle dialysepasientene i Buskerud, inkludert PD-pasienter og en del som har dialyse i Drammen, men som kommer fra Akershus. Dialyseavdelingene har fått abonnement på ukeblader og åtte hodetelefoner, to CD-spillere, fire FM/DAB-radioer og to lydbøker. Totalt kr 3 988,-

Likepersonsaktivitet/Besøktjeneste: Nyreskole, Drammen sykehus to ganger, hvor det er orientert om LNT og servert et enkelt måltid. Likepersonsarbeidet har vært prioritert. 27 besøk på dialyseavdelingene i Buskerud. Det går alltid to personer sammen. Totalt 7 likepersoner.

Drammen 14.02.2017   Ole Johs. Larsen, leder

Årsrapport LNT Vestfold 2016

Ikke mottatt.

Årsrapport LNT Telemark 2016

Årsmøte 2016 avholdt: 23.2.2016

Tillitsvalgte i perioden 2016–2017:

Styret: Leder: Leiv Rafdal Nestleder: Else Lux Økonomiansvarlig: Mette Liland Sekretær: Bente Thorgrimsen Studieleder: Jan Amund Lanner Styremedlem: Gunnar Midtbø 1. vara: Knut Ulf Bakke 2. vara: Petter Sjørdalen <i>Internrevisorer:</i> Hildegunn Rafdal og Carola Lux	Styret i Besøkstjenesten: Leder: Leiv Rafdal Økonomiansvarlig: Mette Liland Sekretær: Bente Thorgrimsen Styremedlem: Else Lux Vara: Marit Snøås <i>Stoff til LNT nytt:</i> Bente Thorgrimsen <i>Valgkomiteen 2016–17:</i> Vigdis Paulsen: 1 år Marianne Liland: 2 år Wenche Hansen: 3 år
--	---

Styret har gjennomført kurset: Aktive lokallag

Antall styremøter avholdt i 2016: 9 møter behandlet 118 saker.

Medlemstall pr. 31.12. 2016 iht. sentralt medlemsregister: 233

Medlemsaktiviteter: 1 medlemsmøte – Årsmøte – 30-årsjubileum – Familiedag Gurovika – Julebord – Trimgruppe

Informasjon til medlemmene: 1 medlemsmøte med faglig innhold – Åpent møte Bivirkninger ved transplantasjonsmedisiner – div. informasjon sammen med innbydelse til aktiviteter – Opprettet en åpen Facebook-side

Deltakelse på eksterne arrangement: Årsmøte og ledersamlinger FFO Telemark – Stand Arendalsuka – Møte Pasientreiser Telemark/Vestfold – Ledersamling LNT – 3 stand Donasjonsdagen

Økonomi: God

Tilskudd/gaver fra fylkeslaget: 3 avisabonnementer til dialyseavd. – Konfekt og blomster til dialyseavdelingene i Telemark til jul

Brukermedvirkning: 4 representanter på Nyreskolen 8 kursdager – 1 brukerrepresentant + vara Pasientreiser ANS 4 møter

Likepersonsaktivitet/Besøkstjeneste: Styret har hatt 2 styremøter – 12 besøkere har vært på 48 besøk ved dialyseavd. i Kragerø, Rjukan, Notodden og Skien – Familiekontakt har hatt 1 besøk på Rikshospitalet – Til jul gikk Juletralla med hjemmelaget julebakst og gløgg til alle dialyseavdelinger – Det har vært 2 erfaringssamlinger for besøkene – Kurskveld v. Røde Kors sin besøkstjeneste – 1 har vært på besøkstjenestekurs i Stavanger

Skien 24.01.2017

Leiv Rafdal, leder

Årsrapport LNT Aust- og Vest-Agder 2016

Årsmøtet avholdt: Kristiansand 13.02.2016

Tillitsvalgte i perioden 2016-2017: styreleder Erik Horgen; nestleder Odd Øyvind Johansen; sekretær Line Drange Neset; kasserer Monica Homme Nilsen; studieleder Knut Erik Lie; styremedlem Steinar Bakke; varamedlem Olav Heen; varamedlem Tormod Strand / Ellen Drange (Tormod Strand gikk bort våren 2016. Ellen Drange gikk inn som nytt varamedlem fra mai 2016).

Antall styremøter avholdt i 2016: 9

Antall saker til behandling: 77

Medlemstall pr. 31.12.2016 iht. sentralt medlemsregister: 175

Medlemsaktiviteter: sommerfest på Kristiansand feriesenter – Skottevik 5. juni, medlemsmøte i Grimstad 30. november, julefest på Vågsbygd samfunnshus 4. desember

Informasjon til medlemmene: Foreningens høstlotteri hadde 72 gevinster og innbrakte kr 25 750,00, lotteri ved julefesten ga en inntekt på kr 22 482,00, lotteri ved sommerfesten innbrakte kr 6 350,00. Vi takker våre medlemmer for både innlevering av gevinster, salg av lodd og ikke minst kjøp av lodd både i forbindelse med høstlotteriet og lotteriene på sommer- og julefesten.

Deltakelse på eksterne arrangement: ingen deltagelse/stand på Donasjonsdagen 22.10, da denne var sammenfallende med sentralt kurs. Heller ikke på Valentinsdagen 13.02, som var sammenfallende med årsmøtet; deltok på stand for organdonasjon under Arendalsuka; styreleder har deltatt på LNT Telemarks 30-årsjubileum; styremedlem/studieleder har deltatt på kurs i kursadministrasjon og modul 1-kurs for tillitsvalgte; 3 fra styret har deltatt på besøkstjenestekurs/likepersonskurs på Sola/Stavanger; leder på kurs for besøkstjenesteledere i LNT; leder på Leder møte og diverse samlinger i LNTs regi.

Økonomi: Tilskuddsordninger fra LNT sentralt er strammet inn. Vi er i større grad avhengige av tilskudd fra Helse Sør-Øst og fra fylkeskommunene. Regnskapet for 2016 viser et underskudd på kr 4 705,-. Dette er et betraktelig bedre resultat enn for 2015 som inneholdt jubileumsfesten. En av grunnene til dette er også at vi har vært så heldige å ikke ha utgifter på leie av lokale for våre møter. Saldo bank ved årets slutt 2016 er kr 115 159,33. Dette samsvarer med regnskap.

Tilskudd/gaver fra fylkeslaget: Etter søknad fra Nina Roland, på vegne av en interessegruppe i Arendal, har vi støttet «Sykehusklovnene» med kr 5000,-. I forbindelse med Tormod Strands bortgang innvilget styret kr 500,- til Stiftelsen Organdonasjon. Etter søknad fra SSK har styret innvilget kr 1500,- til dialysen ved SSK til innkjøp av 3 stk. Discman/CD-spillere. LNT Aust- og Vest-Agder har gitt kr 1000,- i gave til LNT Telemark i anledning deres 30-årsjubileum. Etter søknad fra dialysen ved SSK har styret innvilget kr 1000,- til nytt juletre til dialyseavd.

Likepersonsaktivitet/Besøkstjeneste: Nyreskolen på SSK og SSA. Vi har en aktiv besøkstjeneste ved SSA og SSK. I tillegg steker vi vafler hver 14. dag begge steder. Begge dialyser (SSK og SSA) har tilgang til PD-ambassadør.

Brukermedvirkning: Monica Homme Nilsen, brukerutvalget HFSS; Nina Roland, brukerutvalget Helse Sør-Øst; Hanne Christoffersen, overordnet strategiutvalg HFSS.

I løpet av 2016 ble LNTs nye nettside lansert; www.lnt.no. Her kan man gå videre til våre fylkers nettside. Vi har også i løpet av året kommet på Facebook (søk på: [lnt.agder.fylkeslag](https://www.facebook.com/lnt.agder.fylkeslag)). Full adresse: <https://www.facebook.com/lnt.agder.fylkeslag>).

Arendal, 11. januar 2017

Erik Horgen, leder

Årsrapport LNT Rogaland 2016

Årsmøte 2016 avholdt: 10.02.2016

Tillitsvalgte i perioden 2016-2017: leder Dagny Risa Danielsen; nestleder Kenneth Larsen; kasserer Antonius Henneman; sekretær Geir Dagfinn Heggland; styremedlem Bjørn Egil Harestad; styremedlem Nils Håstø; ungdomsrepresentant Christina Eliassen; studieveileder Siri Mhay Horsrud; varamedlem Hans Kristian Danielsen; varamedlem Geir Ove Nesvik; revisor Bjørn Erik Helgeland; faglig koordinator Elisabeth Paulsen; valgkomité: Nils Magnus Heggland og Britt Mona Dybdahl

Antall styremøter avholdt i 2016: 8

Medlemstall pr. 31.12.2016 iht. sentralt medlemsregister: 315

Medlemsaktiviteter: LNT Rogaland har avholdt fire medlemsmøter i sørfylket med omlag 40-50 oppmøtte medlemmer per gang og ett medlemsmøte i Haugesund med ca. ti fremmøtte.

Temaene for medlemsmøtene på SUS var: 10. feb.: «Nye markører på nyresykdom – en del av utredningen og oppfølgingen i framtiden» ved lege Inga Strand Thorsen. 26. mai: «Organtransplantasjon og hudforandringer» ved nyrelege Eva Staal. 13. okt.: «Sykdommer som kan føre til levertransplantasjon» ved seksjonsoverlege Lars Norman Karlsen. 2. des.: julemøte på Sola Strand Hotel med julebord, underholdning og loddsalg med utlodning av mange fine gevinster. *Temaet for medlemsmøtet i Haugesund var:* 09. apr.: «Undersøke interessen og muligheten for å starte opp lokallaget i Nord-Rogaland på nytt». Lørdag 8. oktober arrangerte fylkeslaget «Dialysens dag». Klinisk ernæringsfysiolog Ida Kristiansen holdt et innlegg om kost og ernæring under dialysebehandling. 33 deltok. Fylkeslaget har i tillegg arrangert en *dagstur* til Finnøy i juni og en tredagers *helgetur* til Hardanger, Voss og Bergen i august.

Informasjon til medlemmene: Innkalling til medlemsmøtene der følgende informasjon har blitt formidlet: faglig oppdatering, informasjon om hva som skjer i regi av LNT både lokalt og sentralt

Deltakelse på eksterne arrangement: Donordagen med stand på flere steder i fylket. Funkiskurs i Haugesund med sju fra styret helgen 15.-17. april. Deltatt på Ledermøte på Gardermoen med tre fra styret helgen 23.-24. april. Deltatt på likepersonskurs i Stavanger med fem medlemmer. Deltatt på motivasjons- og lederkurs i Besøktstjenesten med én besøksrepresentant deltok.

Økonomi: God. Pr. 31.12.2016: overskudd kr 24 883,-, kapitalbeholdning kr 320 611,-.

Tilskudd og gaver fra fylkeslaget: to tempurputer, en sykkelstol, fem DVD-spillere og én brødrister til dialyseavdelingen på SUS; én DAB-radio til Nyremedisinsk poliklinikk; kransekaker og småkaker til personalet på dialyseavdelingen på SUS samt Nyrepoliklinikken og Medisinsk nyreavdeling før jul; abonnementer på Stavanger Aftenblad, Haugesunds Avis samt diverse ukeblad til dialyseavdelingene på SUS og i Haugesund pluss Nyrepoliklinikken; julegave med hilsen til alle dialysepasientene på SUS og i Haugesund; bidrag på kr 4 000,- til to dialysesykepleiere for et todagerskurs som ble arrangert av Diabetesforbundet; støtte på kr 5 000,- til et medlem som deltok i VM for transplanterte i Finland.

Likepersonsaktivitet/Besøktstjeneste: Nyreskolen vår og høst med innlegg som brukerrepresentant. Nyreskolen arrangeres av Lærings- og mestringssenteret på SUS. Ti besøkere. Ca. 75 dialysepasienter i Stavanger, 35 i Haugesund. To møter med besøkene; fire besøk hhv. vår og høst til hvert dialyseteam; julebesøk ved dialyseavdelingene i hhv. Stavanger og Haugesund (julegaver, gløgg, smultringer, noe godt i glasset); lagt brosjyrer på Nyrepoliklinikken, Dialyseavdelingen og Medisinsk nyreavdeling 3B.

Stavanger, 14. februar 2017

Dagny Risa Danielsen, styreleder

Årsrapport LNT Hordaland 2016

Årsmøte avholdt: 3. mars 2016

Tillitsvalgte i perioden 2016-2017: Styreleder Svein Arne Ruud Andersen; nestleder Solfrid Bratland; sekretær/kasserer Arne Hansen; styremedlem Gunn Karin Ulsmog; styremedlem Bjørn A. Nygård; interne revisorer: Kirsten Homlebrekke og Helge Kallestad; valgkomité: styret; utsendinger til Landsmøtet i Trondheim: Svein og Arne (vara: Bjørn)

Antall styremøter avholdt i 2016: 11

Medlemstall pr. 31.12.2016 iht. sentralt medlemsregister: 220

Medlemsaktiviteter: Vårtur 22. mai til Hardanger Fjordhotell. En flott tur hvor vi fikk en nydelig utsikt over Hardangerfjorden med Folgefonn i bakgrunnen. Gratis for dialysepasienter. Høsttur 28. august til Steinstø gård i Hardanger. Gratis for dialysepasienter. Publisert i LNT-nytt. Julebord: 3. desember på Grand Hotel Terminus. Arrangementet samlet 52 medlemmer. Som i de andre år ble dialysepasienter med ledsager invitert spesielt til LNTs arrangement, uten kostnader for den enkelte.

Informasjon til medlemmene: fem postutsendelser

Deltakelse på eksterne arrangement: *Donasjonsdagen 22. oktober:* stand på Haukeland universitetssykehus. Seks frivillige delte ut over 1500 donorkort! Publisert som artikkel på hjemmesiden til LNT. *Kurs:* Fire medlemmer (tre fra styret) var på likepersonskurs i Stavanger i oktober. Leder og kasserer deltok på Grunnkurs for tillitsvalgte på Gardermoen i april. Arne Hansen deltok på Kompetansekurs for brukarrepresentantar (LMS) høsten 2016.

Økonomi: God. Driftsresultat 2016: kr 18 531,-. Egenkapital: kr 1 057 532,-.

Tilskudd/gaver fra fylkeslaget: kr 8000,- til dialyseavdelingen på HUS for innkjøp av TV.

Likepersonsaktivitet/Besøkstjeneste: Åtte aktive medlemmer. Vi har i løpet av året vært på besøk på dialyseavdelingen ved Haukeland universitetssykehus. Til påske og jul var det servering av snitter til dialysepasientene. I tillegg har det vært sendt en julehilsen til PD-pasienter som for tiden tilhører HUS. I september arrangerte Besøkstjenesten en lunsjbuffé på Grand Hotel Terminus for dialysepasienter med ledsagere. Besøkstjenesten driver ellers opplysningsarbeid gjennom nyreskolen, medlemsmøter og i kontakt med pasienter og pårørende. Kontakten med dialysesykepleiere er blitt bedre. Solfrid Bratland har holdt to innlegg på nyreskolen i år.

Bergen, 22.01.2017

Svein A. Ruud Andersen, styreleder

Årsrapport LNT Møre og Romsdal 2016

Årsmøte 2016 avholdt: 5. mars

Tillitsvalgte i perioden 2016-2017: Leder Elena Wisth; nestleder Anne R. Vegsund; økonomiansvarlig/kasserer Stein Arve Pettersen; besøkstjenesten Renate Aase; sekretær Arild Ove Halås; studieleder Petter Sverre Korsedal; styremedlem Randi Lade. Celine S. Korsedal har vært første vara og Anne Brit Danielsen andre vara.

Renate Aase trakk seg fra styret og foreninga på vårparten, og fra høsten av ble Arild Ove Halås oppnevnt som ansvarlig for Besøkstjenesten inntil videre.

Antall styremøter avholdt i 2016: seks styremøter, 55 saker

Medlemstall pr. 31.12.2016 iht. sentralt medlemsregister: 186

Medlemsaktiviteter: I tillegg til årsmøtet har vi arrangert følgende to arrangement som begge hadde et eget medlemsmøte innlagt som en del av programmet:

Tur til Geiranger:

Søndag 21. august hadde vi tur med Hurtigruta til Geiranger. Vi var 24 personer som gikk om bord i Ålesund. Underveis hadde vi et enkelt medlemsmøte og spiste en god lunsj. Petter Sverre Korsedal var reiseleder og fortalte oss om livet på mange av gardene vi seilte forbi innover Storfjorden. En svært vellykket tur.

Julemarkering:

Siste lørdagen i november hadde vi «Julebord» på Scandic Hotel i Ålesund. Nesten 50 personer deltok. Vi startet med fagforedrag av overlege Anne Beathe Tafjord før vi hadde et godt julebord. De fleste deltok også på revyforestillinga med «Kjellen» på Arbeideren senere på kvelden. En hyggelig og vellykket kveld.

Informasjon til medlemmene:

Medlemsavis: I løpet av året gav vi ut tre nummer av vår egen «Medlemsavis». Denne ble sendt på e-post til alle medlemmene som står på e-postlista vår, samt delt ut til alle dialysepasientene i fylket. Fylkeslaget sin Facebook-gruppe har 160 følgere. Vi har også en åpen Facebook-side.

Innslag i Sunnmørsposten: Før jul var Petter Sverre Korsedal og Steinar Nørevartdal intervjuet i et større portrett i Sunnmørsposten om hvordan det er å leve som henholdsvis nyre- og levertransplantert. Det ga også et fint fokus på problemet med mangel på donorer.

Deltakelse på eksterne arrangement: Vi har hatt stand i Volda i forbindelse med Donasjonsdagen. På grunn av sykdom måtte de påmeldte deltakerne fra vårt fylke melde forfall til LNT sine likepersonskurs både i Oslo og Stavanger. Elena Wisth deltok på LNT sitt Ledermøte i april.

Økonomi: Etter at vi fikk delta i Max Bingo, har foreningen hatt en grei økonomi. Vi har noe inntekt fra Grasrotandelen, og mottok kr 30 000,- fra ExtraExpress (etter søknad) til julearrangement.

Likepersonsaktivitet/Besøkstjeneste: Det har med unntak av noen få besøk i Volda og Molde ikke vært gått regelmessig besøkstjeneste i 2016. Vi har likevel fått vervet ti nye besøkere i løpet av 2016, og skal ha vårt eget likepersonskurs i Ålesund i februar 2017. Dette vil løfte besøkstjenesten vår vesentlig.

Ålesund 14.01.17

Elena Wisth, leder

Årsrapport LNT Sør-Trøndelag 2016

Årsmøte 2016 avholdt: 25.02.16

Tillitsvalgte i perioden 2016-2017: Leder Per Børø; nestleder Geir Lunde; sekretær Martin Jakobsen; kasserer Odd Tiller; ungdomskontakt Linda Saksvik; studieleder Bjørn Olsen; styremedlem Jan A. Olsen; varamedlem Irene Krogstad

Antall styremøter avholdt i 2016: tre styremøter, 25 styresaker

Medlemstall pr. 31.12.2016 iht. sentralt medlemsregister: 182

Medlemsaktiviteter: 27.–28. august: tur med Hurtigruten, 42 deltagere. Trondheim–Rørvik, overnatting Rørvik, besøk på Norveg-museet søndag, buss fra Rørvik via Abelvær, med innlagt kaffe/vafler, Hundhammerfjellet vindmøllepark, transport med «vårt» eminente busselskap Thorleifs bussreiser og reisearr. Vegareiser AS. 6. desember: julesamling Kvilhaugen Gård. 40 deltagere.

Informasjon til medlemmene: Ennå i hovedsak pr. brev da flertallet ennå ikke er brukere av e-post/Facebook o.a. sosiale medier. Info om turer, årsmøtepapirer o.a.

Deltakelse på eksterne arrangement: 22. oktober: Donasjonsdagen med egen stand på Nardo Centeret, Trondheim v. Geir Lunde, Kirsten Ramlo og Per Glasø. 23.–24. april: LNT Ledermøte/seminar, Gardermoen, deltagere Per Børø, Martin Jakobsen, Annabel Mjøen-Eggen.

Økonomi: Ryddig og god økonomi iflg. revisorer
Tall: inntekter kr 212 668,-; utgifter kr 200 167,-. Resultat 2016: + 12 501,-.
Beholdning pr. 31.12. 2016: kr 572 169,-.

Tilskudd/gaver fra fylkeslaget: Innkjøp av fire trådløse øretelefoner for TV til Røros sykehus v. dialyseavdelingen. Etter søknad fra dialyseavd. på Røros. Blad og avisabonnement til dialyseavdelinger Trondheim, Orkanger, Oppdal og Røros.

Brukermedvirkning: Henvendelse fra FFO og St. Olavs med spørsmål om vår kandidat Linda Saksvik fortsatt er vår representant og fortsatt interessert i å inntre i nyopprettet ungdomsråd ved St. Olavs Region Midt.

Landsmøte LNT 21.–23. april 2017. LNT Sør-Trøndelag er vertskap. Derigjennom en del forberedelser utover høsten 2016.

Likepersonsaktivitet/Besøkstjeneste: 3. mai: årlig fast oppdrag på Nyreskolen St. Olavs, forteller om LNT v. leder P. Børø. *Besøkstjenesten:* leder Geir Lunde; sekretær Martin Jakobsen; kasserer Odd Tiller. 5. mai: Dagstur med dialysepasienter til Radiomuseet Selbu. Besøkstjeneste St. Olavs: to dager i mars, to dager i mai, to dager i september, to dager i november. Orkdal sykehus dialyseavd.: én dag i desember.

Melhus 15. februar 2017

Per Børø, leder

Årsrapport LNT Nord-Trøndelag 2016

Årsmøte 2016 avholdt: 15.02.16

Tillitsvalgte i perioden 2016-2017:

Leder: Karin Søråunet
Nestleder: Ragnhild Hynne
Kasserer: Ole Martin Gustavson
Sekretær: Ann Helen Gausen
Studieleder: Geir Revhaug
Styremedlem: Anne Kristin Slette
Varamedlem: Svein-Tore Olsson
Revisorer: Olav Fikse og Bjørn Tronstad
Valgkomité: Bjørn Stian Hojem og Olav Fikse
Arrangementskomité: Ingrid Revhaug

Antall styremøter avholdt i 2016: Tre styremøter, samt e-postkommunikasjon

Medlemstall pr. 31.12.2016 iht. sentralt medlemsregister: 95 medlemmer

Medlemsaktiviteter:

Årsmøte februar 2016

Familedag på Rønningen sauefarm, mai 2016 (støtte fra ExtraExpress). 22 deltok.

Informasjon til medlemmene:

Brev ifm. årsmøte og familedag. Gjennom e-post og på besøk ved sykehuset Levangers dialyseavdeling og seks dialysesatellitter.

Deltakelse på eksterne arrangement:

LNTs ledermøte

Årsmøte og temamøte i FFO-NT

Økonomi:

Kr 12 342,- i overskudd, jf. regnskap

Tilskudd/gaver fra fylkeslaget:

Satellitt Rørvik: Fire trådløse høretelefoner til TV
Satellitt Grong: Abonnement på to lokalaviser

Likepersonsaktivitet/Besøkstjeneste:

Besøk på dialyseavdeling ved Sykehuset Levanger og seks dialysesatellitter våren 2016 og før jul 2016. Flere likepersonssamtaler (både tilstedeværelse og telefon)

Levanger 19.02.17

Karin Søråunet, leder

Årsrapport LNT Nordland 2016

Årsmøtet 2016 avholdt: lørdag 13. februar på Thon Hotel Nordlys i Bodø. 23 medlemmer deltok.

Tillitsvalgte i perioden 2016-2017:

Fylkesleder:	Leif Tore Lorentzen
Nestleder:	Hans Kristian Pedersen
Sekretær:	Beate Karlsen
Kasserer:	Ståle Henningsen
Økonomiansvarlig:	Leif Tore Lorentzen
Studieleder:	Siv Eliassen
Styremedlem aktivitet:	Ove Jørgen Pedersen
Styremedlem aksjon:	Maylen Fredheim Jensen
Varamedlem 1:	Eva Helgesen
Varamedlem 2:	Cicilie Grav
Revisor:	Nordnorsk Revisjon AS
Valgkomité:	Margrete Helstad og Gunnar Vårum
LNT-nytt:	Hans Kristian Pedersen
Nyreskolen:	Leif Tore Lorentzen
Leder Besøktjenesten:	Leif Tore Lorentzen
Kontaktperson pancreas:	Maylen Fredheim Jensen
Kontaktperson barn/ungdom:	Cicilie Grav
Kontaktperson lever:	Cicilie Grav
Kontaktperson familie:	Anita Jentoft og Jens Jentoft

Antall styremøter avholdt i 2016: Åtte, derav fem på Skype

Medlemstall pr. 31.12.2016 iht. sentralt medlemsregister: 250, inklusive 1 bedrift

Medlemsaktiviteter: 51 (tre fagseminarer, 48 kaffeKOZ og Stavgang)

Informasjon til medlemmene: Medlemsavis, egne internettsider, flere grupper på Facebook

Deltakelse på eksterne arrangement: LNTs ledermøte, Lærings- og mestringssenteret med mer.

Økonomi: Fortsatt god, men det ble et underskudd i 2016. Samtidig passerte vi kr 500 000,- i omsetn.

Tilskudd/gaver fra fylkeslaget: Til sykehusene i Nordland kr 28 268,-

Likepersonsaktivitet/Besøktjeneste: 20 besøkere, 58 besøk på åtte sykehus og brukt kr 39 686,-

Bodø 22. januar 2017

Leif Tore Lorentzen, leder

Årsrapport LNT Troms 2016

Årsmøte 2016 avholdt:

Finnsnes Hotell 20.02.2016, kl. 10.00–14.00

Ekstraordinært årsmøte på UNN Harstad 16.04.2016, kl. 11.00–14.00

Tillitsvalgte i perioden 2016–2017:

Kontaktperson:	Erik Torheim	Sekretær:	Aina Johansen
Kasserer:	Tormod Lande	Styremedlem:	Vigdis Elvheim
Varamedlem:	Mai Ann B. Skogås	Varamedlem:	Mette Kufoss
Revisor:	Arne Berg	Revisor:	Hilde Hansen
Valgkomité:	Mai Ann B. Skogås, Aina Johansen, Odd Arne Mikalsen		

Antall styremøter avholdt i 2016: To styremøter og to telefonmøter

Medlemstall pr. 31.12.2016 iht. sentralt medlemsregister: 66

Medlemsaktiviteter:

Etter årsmøtet 20.02. var det felles lunsj på Finnsnes hotell. I Harstad arrangerte vi et medlemsmøte 16.04. før vi avsluttet med lunsj på Bark Spiseri. Det ble arrangert en trivelig julelunsj i Tromsø på Egon og i Harstad på Tjeldsundbrua Kro og Motell.

Informasjon til medlemmene:

Det ble sendt ut innkalling til årsmøtene i forkant, der årsmeldingene ble sendt i etterkant. I november fikk medlemmene et informasjonsskriv med nytt fra LNTs landsstyremøte, «Veien videre» for fylkeslaget, der utfordringa nå er å verve medlemmer som kan påta seg et styreverv. Ellers har det blitt videresendt viktige e-poster fra LNT sentralt.

Økonomi:

Kassabeholdninga per 31.12.2016 er kr 87 927,56.

Tilskudd/gaver fra fylkeslaget:

Fylkeslaget har bevilget kr 3000,- til lokallaget som medlemskontingent. Styret har sendt julehilsen til dialysen UNN Tromsø.

Grovfjord, 19.02.2017   Aina Johansen, sekretær

Årsrapport LNT Finnmark 2016

Årsmøtet 2016 avholdt: 27.02.16

Tillitsvalgte i perioden 2016-2017: styreleder Alf Birger Olsen; nestleder Unn Bjørnæs; sekretær Eva-Lill Sørensen; kasserer Alf Frogner; studieleder Frøydis Jørgensen; styremedlem Heidi Beate Persen; varamedlemmer Mai-Rita Hætta Hansen og Ingvald O. Hansen; revisorer Lene Ellingsen og Anja S. Persen; valgkomiteens leder Ingvald O. Hansen; medlemmer valgkomiteen Jens Richard Handke og Arne Sivertsen; kontaktperson LNT-nytt Heidi Beate Persen; leverkontakt Lene Ellingsen; besøkstjeneste-kontakt Frøydis Jørgensen

Antall styremøter avholdt i 2016: fire – ett i kombinasjon med årsmøtet

Medlemstall pr. 31.12.2016 iht. sentralt medlemsregister: 49

Medlemsaktiviteter og informasjon til medlemmene: Alle årsmøtepapirer og invitasjon til årsmøtet sendt medlemmene. Også årsmøteprotokoll. Spesiell invitasjon til årsmøte og lunsj i Alta i februar. Godt frammøte. Besøk og innledning av nestleder i LNT, Lars Skar. På [Nyredagen hadde vi eget medlemsmøte med lunsj i Hammerfest. Alle hovedmedlemmer har fått](#) tilsendt vervebrev, sammen med orientering om aktuelle saker i fylkeslaget. Også andre mulige medlemmer kontaktet. Informert medlemmene om fylkeslagets Facebook-side. Invitasjon til deltakelse i Grasrotordningen. Informasjon om Donasjonsdagen i oktober, og LNT-stand i Hammerfest og Kjøllefjord. Informasjon på fylkeslagets Facebook-side om aktiviteten i LNT og andre aktuelle spørsmål. Har fått ExtraExpress-midler til kostholdskurs, som er avtalt avholdt våren 2017 i samarbeid med Finnmarkssykehuset.

Deltakelse på eksterne arrangement: Styreleder og ett styremedlem deltok på kurs og Ledermøte på Gardermoen. Fylkeslaget samarbeider med LNTs representant i Nyremedisinsk fagråd, og har god kontakt med «nyrepersonalet» i Finnmarkssykehuset, UNN og Helse Nord.

Økonomi: I tillegg til finansieringen gjennom LNT sentralt mottok fylkeslaget avgjørende tilskudd fra Helse Nord og Finnmark fylkeskommune. Har fått ExtraExpress-midler til kostholdskurs for nyresyke. Er innmeldt i Grasrotandel-ordningen, som gir nyttig medfinansiering. Er nå godtatt som deltaker i bingoverskuddet til Norgesbingo, uten helt å vite hva dette kan bringe av inntekter i 2017. All aktivitet som forutsetter reise og overnatting er SVÆRT kostbare, og særlig tilskuddene fra Helse Nord og fylkeskommunen er avgjørende for normal drift.

Tilskudd/gaver fra fylkeslaget: Flaxlodd-premiering til verver av nye medlemmer i 2016

Brukermedvirkning: Har aktiv og relativt løpende kontakt med Finnmarkssykehuset, UNN, Helse Nord og foretakets fagråd for nyremedisin.

Likepersonsaktivitet/Besøkstjeneste: LNT Finnmark inviteres til deltakelse ved pasient- og pårørendekurs for nyresyke ved sykehuset i Kirkenes. Kakebesøk ved dialysepostene – særlig i Alta. Har nå fått egen besøkstjenestekontakt, som har deltatt på sitt første besøkstjenestekurs.

Rypefjord, 13.01.17 Alf B. Olsen, styreleder